

Helsinki

Satamasaaret lähtötietoja

Helsingin kaupunki, Maankäyttö- ja kaupunkirakenne
Anu Lamminpää, maisema-arkkitehti
Sakari Mentu, arkkitehti

Sataman saarten historiaa

Uunisaaret

Kaupunginvaltuusto oli kaupungin omistamien tilojen vuokrauden päättyessä vuonna 1876 asettanut valiokunnan, joka jakoi tilat neljään luokkaan: yhden niistä muodostivat saaret, jotka sijaitsivat kaupungin satama-alueilla tai niiden läheisyydessä ja olivat haluttuja varastopaikkoja. Sirpalesaari ja Liuskasaari jätettiin toistaiseksi käyttämättömiksi.

Pohjoinen ja Eteläinen Uunisaari olivat laidunmaina, kunnes ne 1800-luvun lopulla vuokrattiin teollisuuskäyttöön.

Uunisaari muodostuu eteläisestä ja pohjoisesta saaresta, joiden välinen salmi suljettiin aallonmurtajalla vuonna 1891. Paloturvallisina pidetyille saarille sijoitettiin teollisuusrakennuksia: Pohjoiselle Uunisaarelle vuonna 1877 perustettu Finska Färg och Fernissa Ab:n maalitehdas oli ensimmäinen lajissaan Suomessa. Knut Nylanderin ja Evert Lagerspetzin suunnittelemat puurakennukset (öljynkeittämö, varasto ja asuinrakennus) valmistuivat 1880-luvun alussa. Arkkitehti Hjalmar Åbergin vuonna 1916 suunnittelemaa tiilirakennusta laajennettiin vuonna 1919 (arkkitehti Sigurd Schultz). Tehdasrakennuksessa valmistetut väriaineet vietiin kiskoja pitkin rantaan. Vielä 1950-luvulla saarella oli työsuhdeasuntoja.

Vuonna 1890 Merikadun Kalasataman valmistelutyötä varten kuljetettiin jonkin verran kiviä alueen raivaustyömailta. Uuni- ja Liuskasaaren välisen salmen täyttö siirrettiin seuraavalle kevättalvelle, jolloin jää kestäisi lohkottujen kivien kuljettamisen paikalle. (Berättelse ang. Helsingfors Stads kommunalförvaltning 1890)

Pohjoiselle Uunisaarelle rakennettiin öljynkeittämö, tehdasrakennuksia, makasiineja ja asuinrakennus. Eteläiselle Uunisaarelle pystytettiin vuonna 1916 Suomen Väri- ja Vernissatehdas Oy:n uudisrakennus. 1930-luvulla osa saarista varattiin Helsingfors Simsällskapin uudelle uimalaitokselle, jonka pukuhuoneet, toimisto ja kahvila sijoitettiin maalitehtaan rakennukseen. Kun Väri- ja Vernissatehtaan rakennus paloi vuonna 1963, siirrettiin uimaseuran tilat Pohjoisen Uunisaaren tiilirakennukseen.

Pohjoisen Uunisaaren tiilirakennukset on kunnostettu ravintola- ja saunatiloiksi. Muita saaren rakennuksia ovat vuoden 1940 olympialaisiin rakennetut lipunmyyntikioski ja pukukoppirakennus, pukukoppirakennus ja entinen kuivakäymälä. Eteläisellä Uunisaarella on jäljellä palaneen rakennuksen terassin kivijalka.

Uunisaaret 1910-luvulla. Sakari Pälsi, HKM

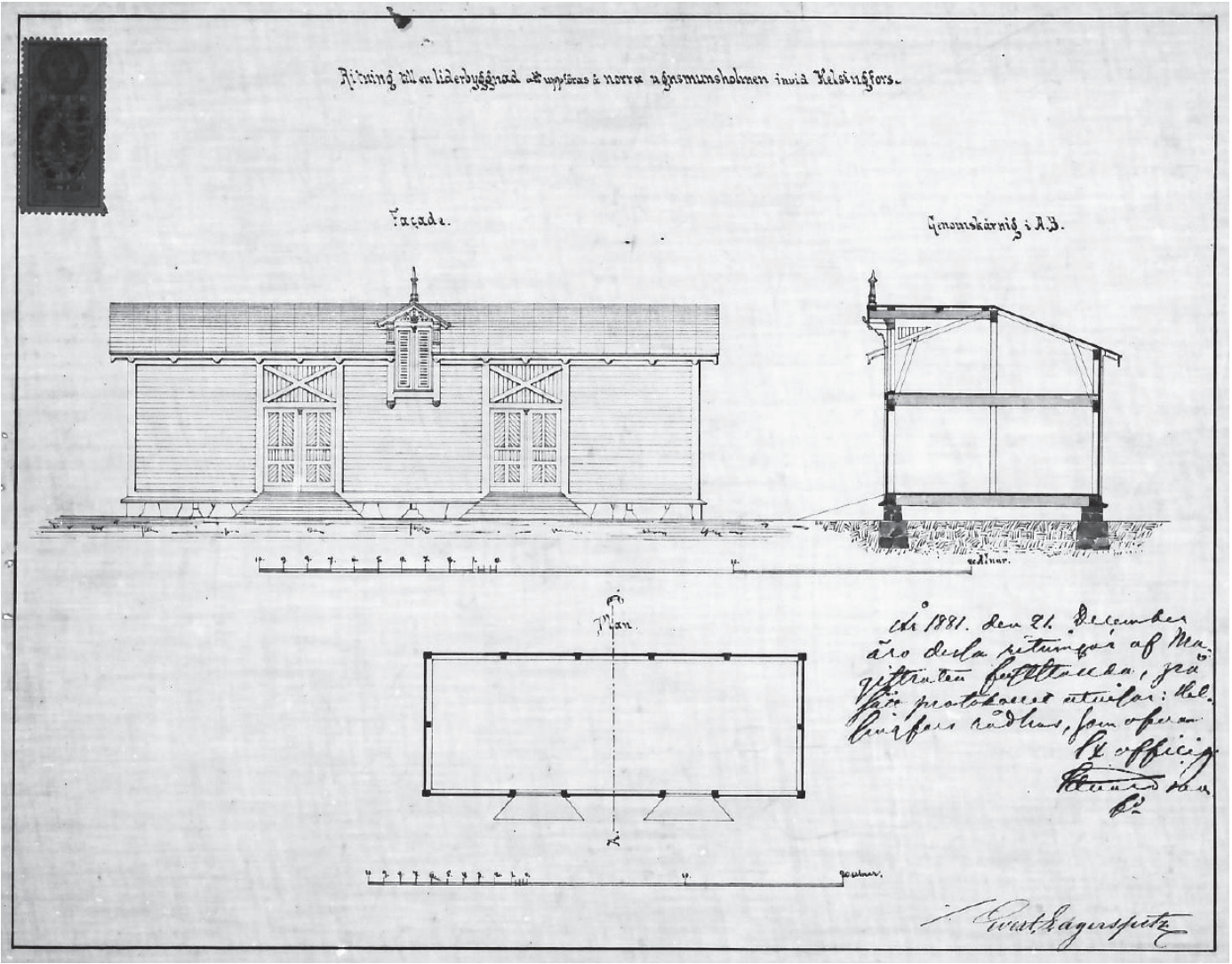
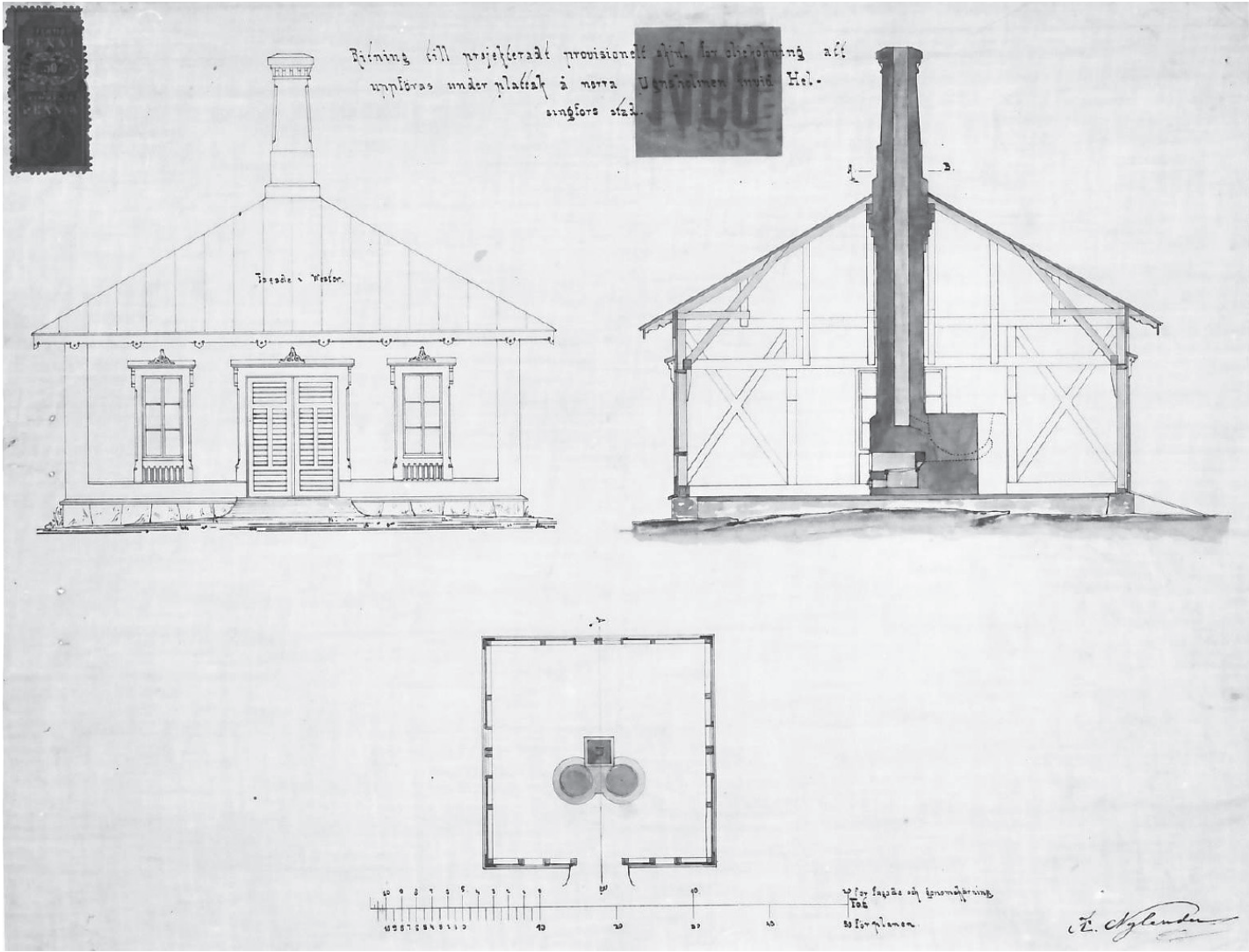
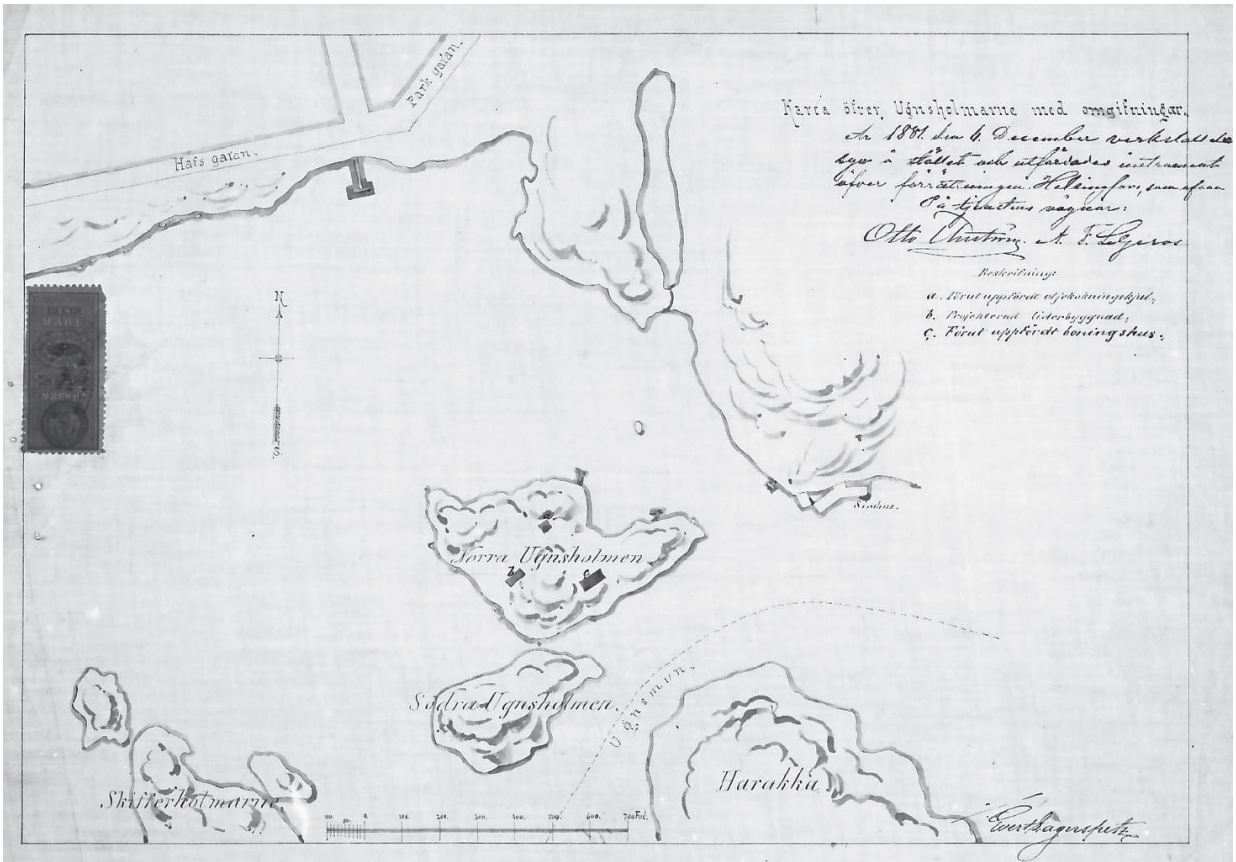
Uunisaari vuonna 1920. Bruno Tallgren, HKM

Näkymä Kaivopuistosta Uunisaarille ja Liuskasaareen vuonna 1925. Kalle Havas, HKM

Pohjoinen Uunisaari vuonna 1962. Volker von Bonin, HKM

Uimakilpailut Uunisaarella vuonna 1934. Pietinen, MV

Uunisaari vuonna 1937, Pietinen, A. Oy, HKM

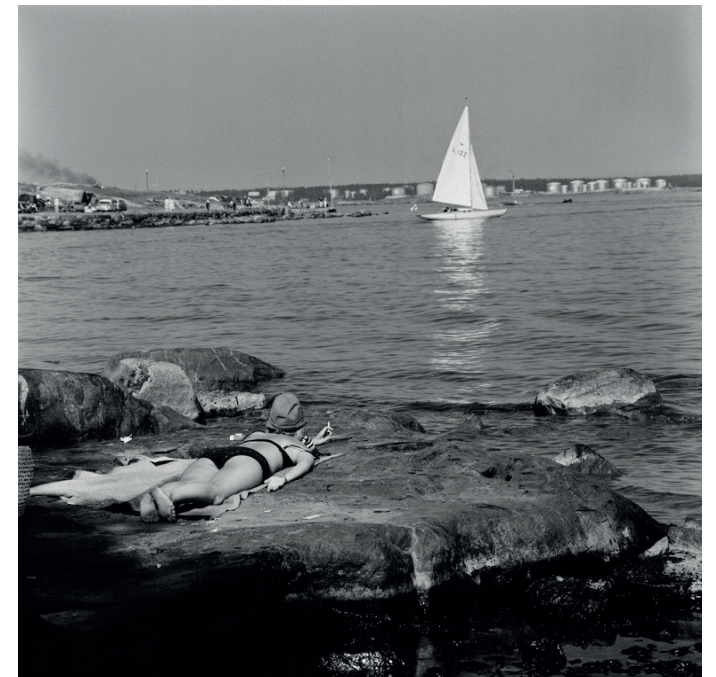
Uunisaarilla sijaitsi 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa myös kuuluisa merikylpylä, jossa käytiin virkistäytymässä aina Pietarista saakka. Vuonna 1934 avattiin Helsingfors Simsällskapin uimalaitos. Vuoden 1952 olympialaisissa saaren uimalassa järjestettiin uintilajien karsintoja.

Liuskasaari ja Uunisaari 1950-luvulla. Veljekset Karhumäki Oy, HKM

Näkymä Pohjoiselta Uunisaareltä Liuskasaareen vuonna 1960. Volker von Bonin, HKM

Uunisaari vuonna 1966, Volker von Bonin, HKM

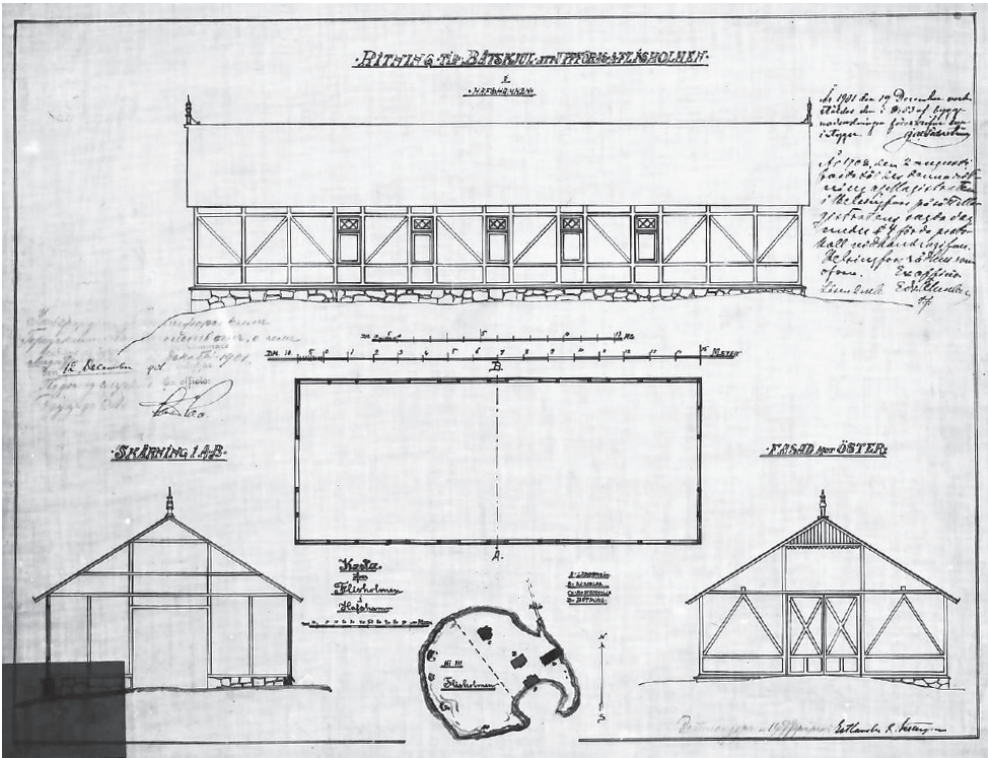
Sirpalesaaren historiaa

Kauppias Frans Sjöblom haki vuonna 1896 vuokraoikeutta Sirpalesaarelle perustaakseen saarelle laivatelakan. Satamalai-tos puolsi hanketta, ja kaupunki hyväksyi sen sillä ehdolla, et-tä saaren lounaisosa edelleen pidetään avoimena yleisölle verkkojen kuivausta ja veneiden haalausta varten. Ensimmäi-nen teollisuuslaitos saarella oli Fabriks Ab Strix, joka valmis-ti mustetta ja rakensi saarelle toimintaansa varten laborator-i-on, varaston, asunnon ja venevajan. Helsingfors Motorfabrik Erkko & Markoff Ab perustettiin 1905, mutta sen tehdas paloi osittain jo vuonna 1907 ja yritys meni konkurssiin seuraavana vuonna. Konkurssia seuranneina vuosina saarella valmistet-tiin moottoreita Helsingin Moottoritehtaan ja Moottoritehdas Alfa Oy:n nimissä. Seuraavan toimijan, Ab Hercules Oy/ Mas-kinfabrik Hercules Oy:n aikana palaneiden hallien tilalle ra-kennettiin uudet, joista suurempi (1917) on saarella yhä SPS:n telakointihallina. Herculesta seurasi vuonna 1923 moottoreis-taan tunnettu Ares Oy, jonka toiminta jatkui vuoteen 1948 saakka.

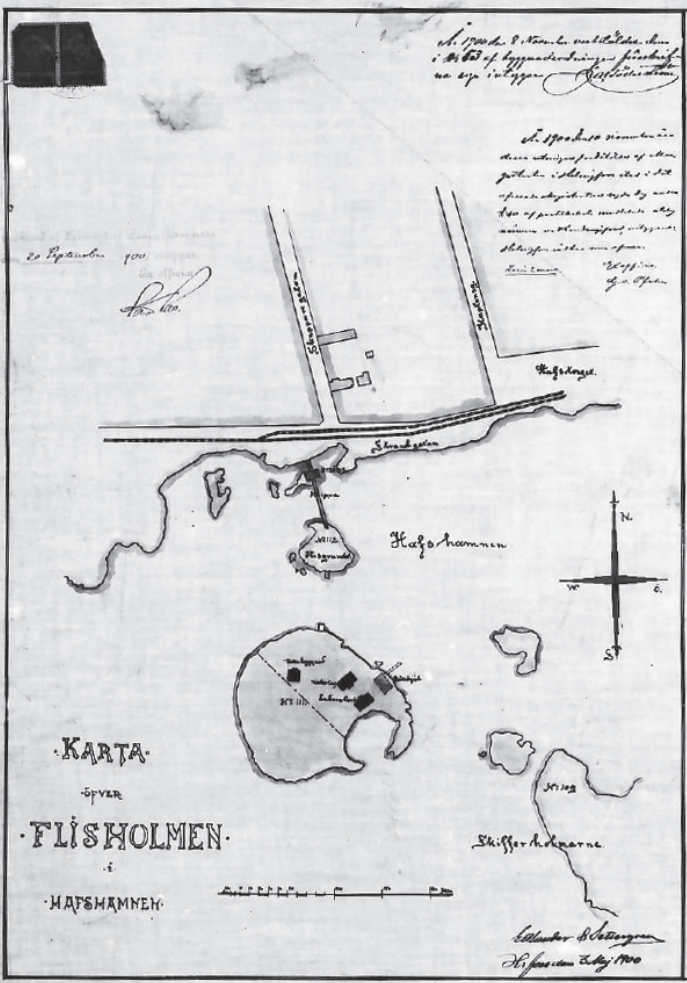
Suomalainen Pursiseura (SPS) siirtyi Nihtisaaresta pois Sirpa-lesaareen vuonna 1961. Toinen vanhoista teollisuushalleista purettiin vuonna 1963.

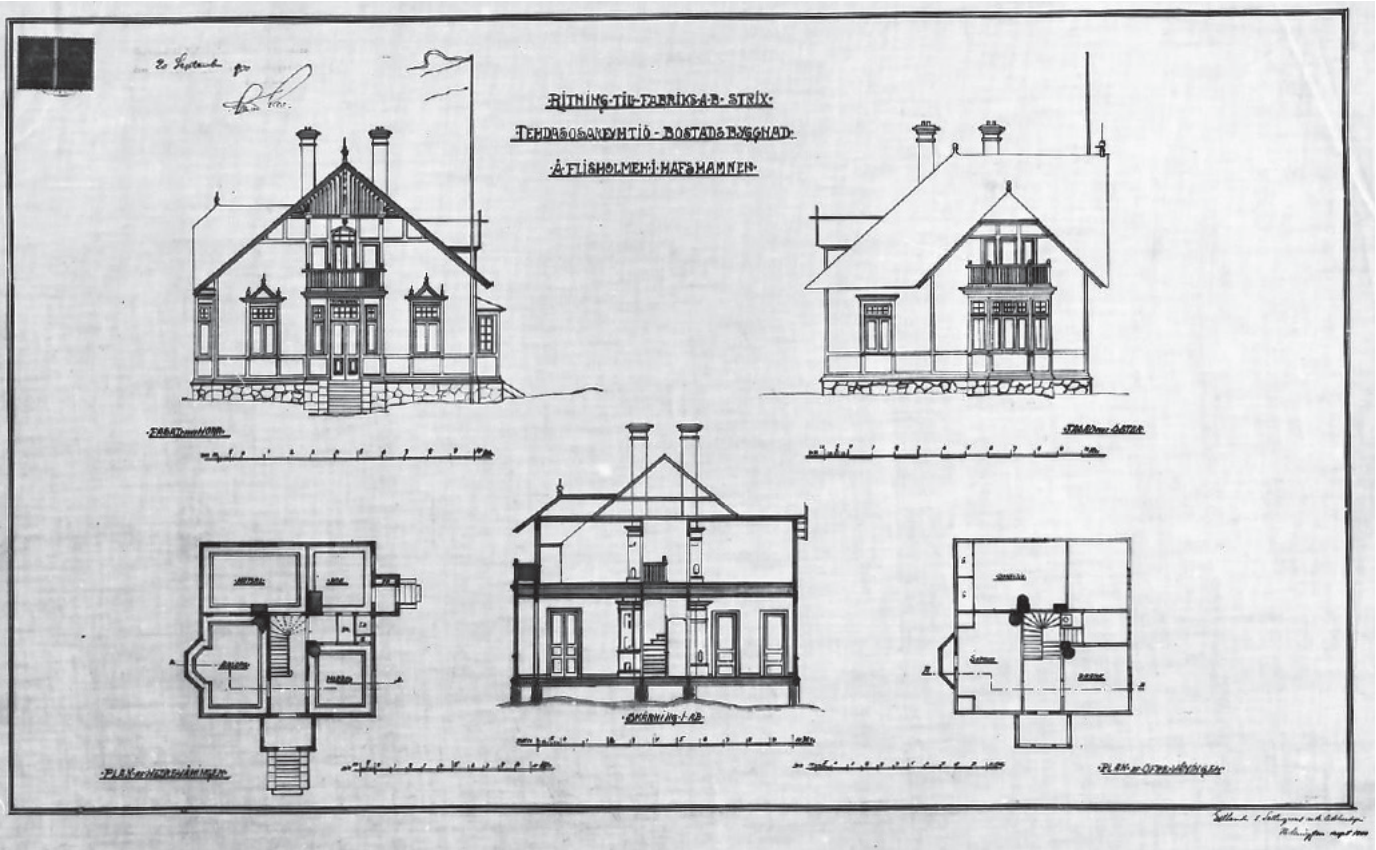
Sirpalesaari 1900-luvun alku. Reinhold Hausen, HKM

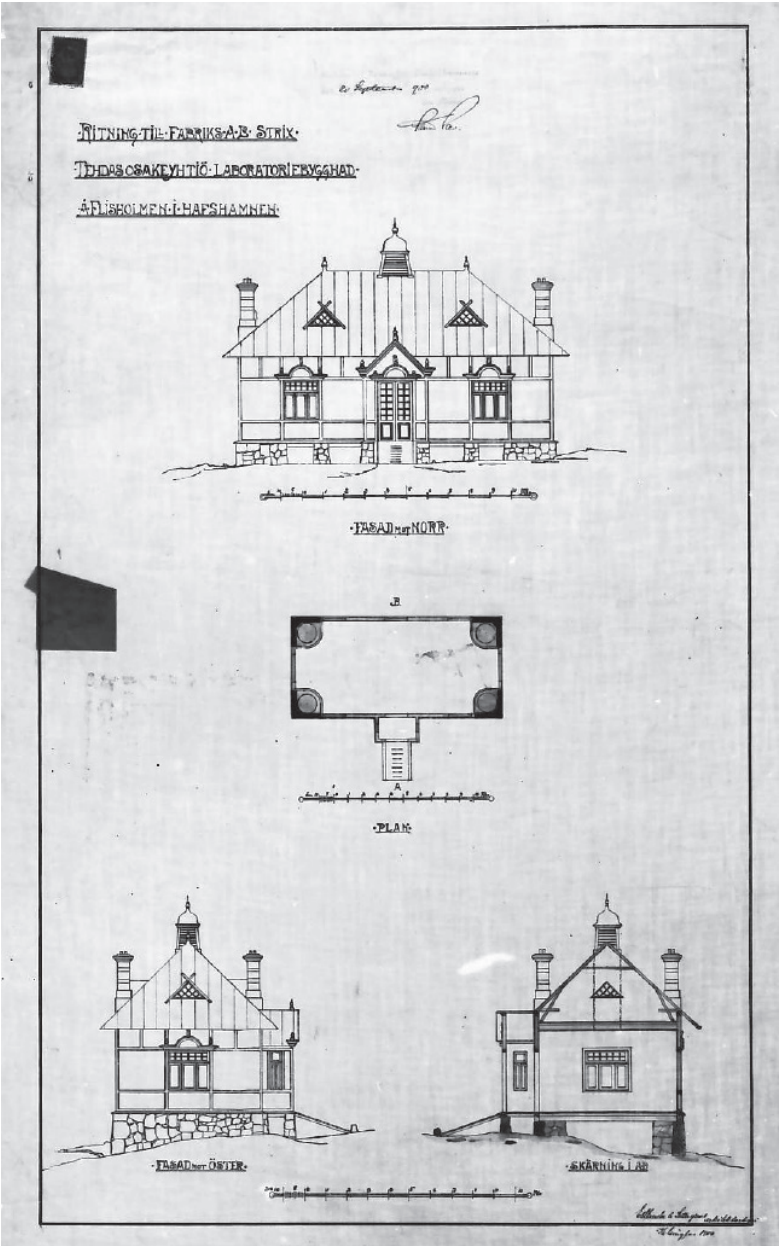
Strix Oy, venevaja 1901

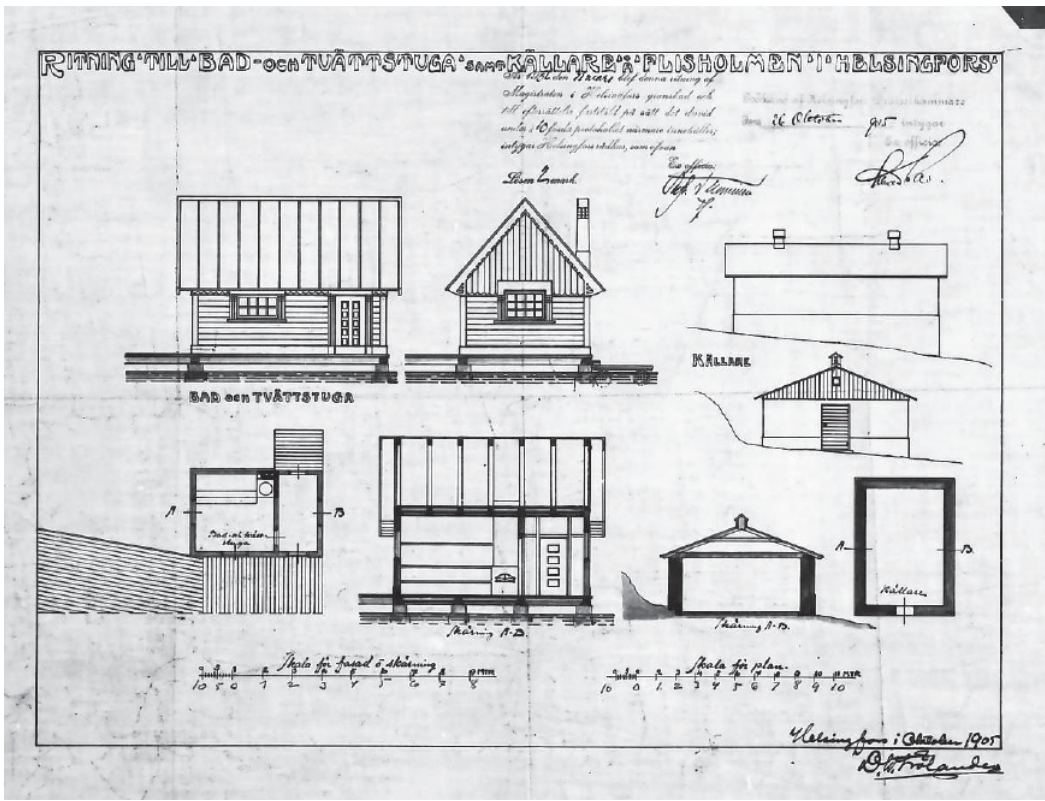
Strix Oy, asemapiirros 1900

Strix Oy, asuinrakennus

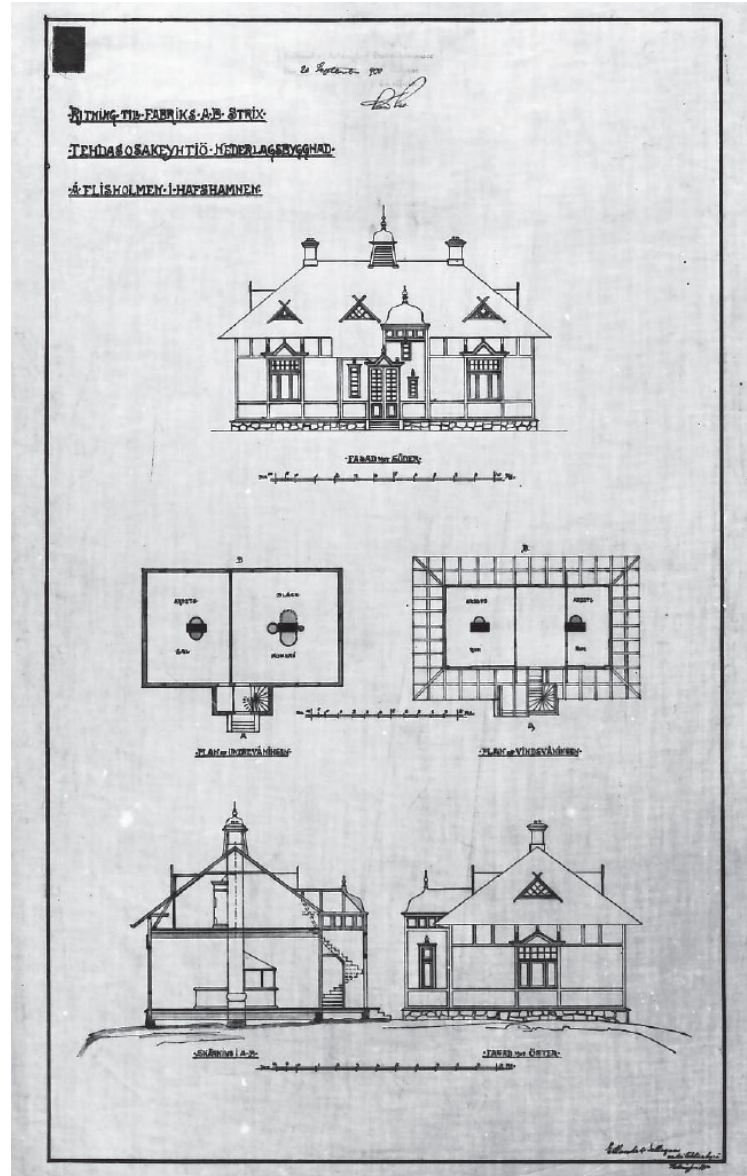
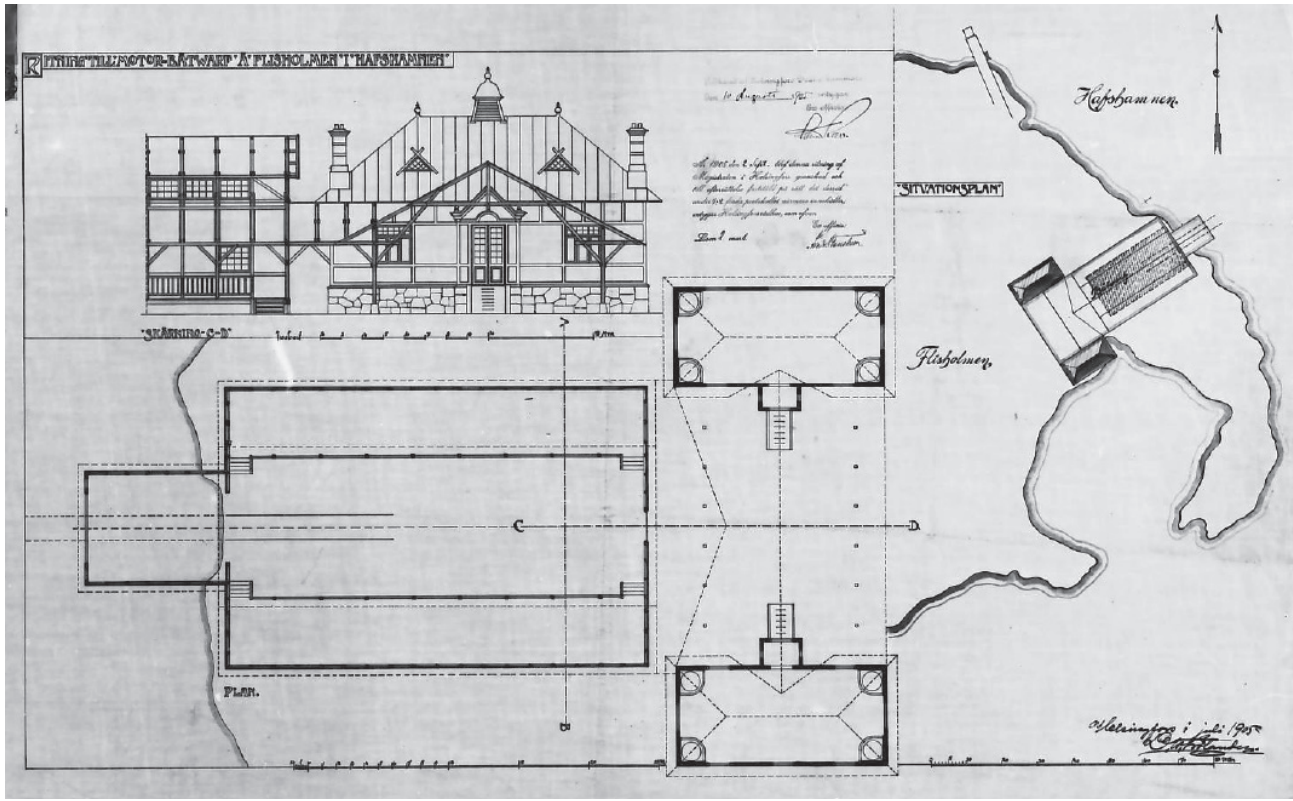

Strix Oy, tehdasrakennus

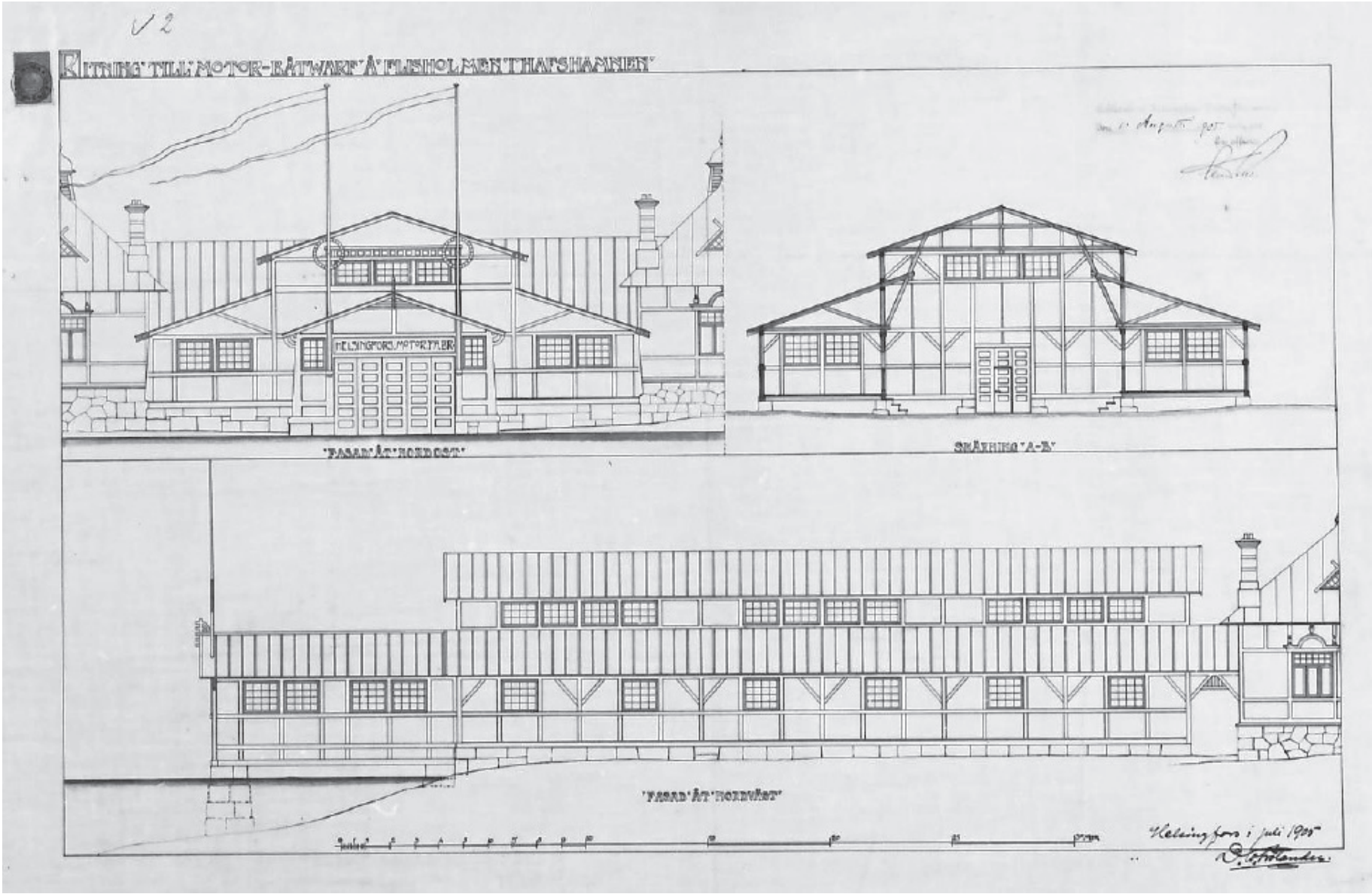

Pesutupa, kellari 1905

Venetelakka 1905

Strix Oy, laboratorio 1905

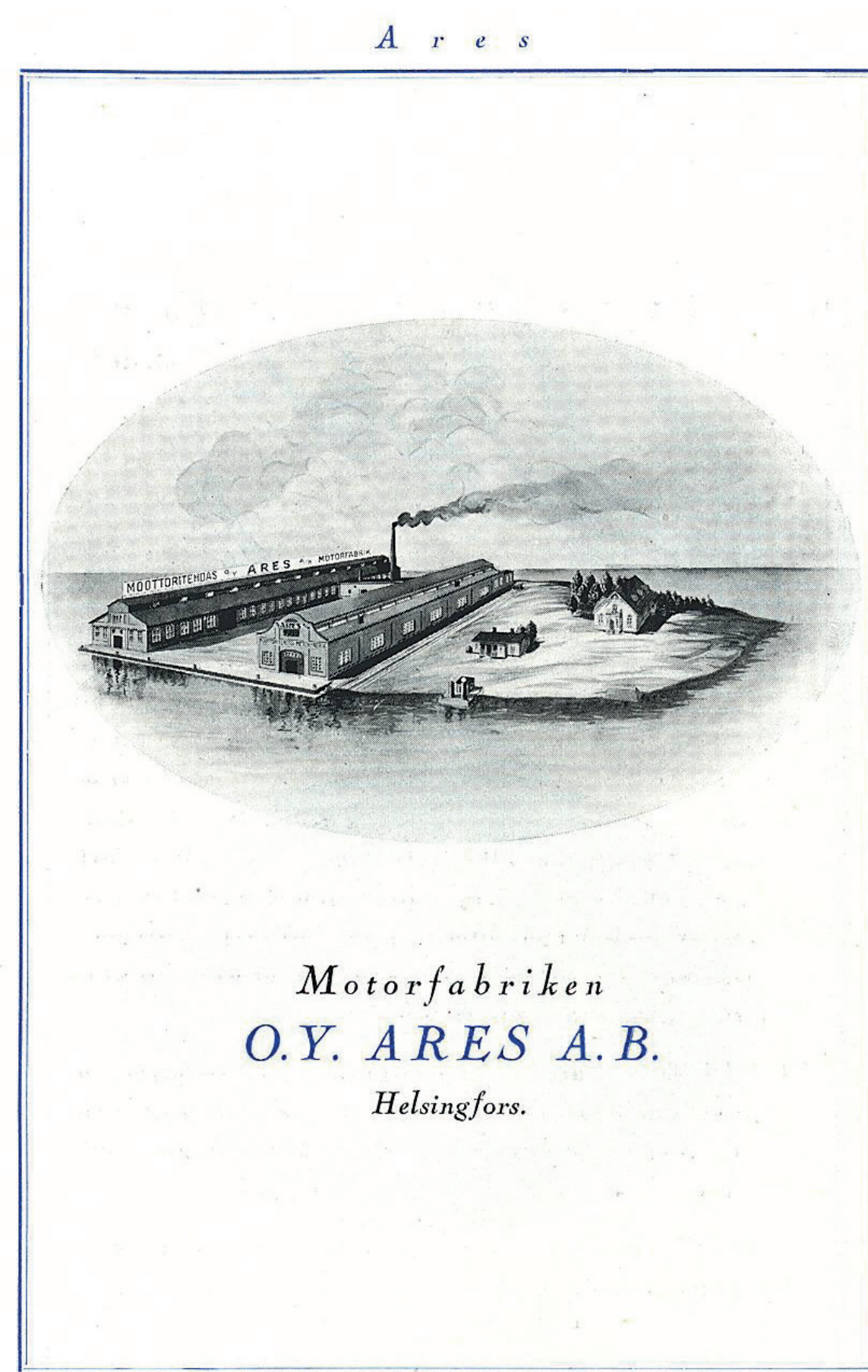
Venetelakka 1905

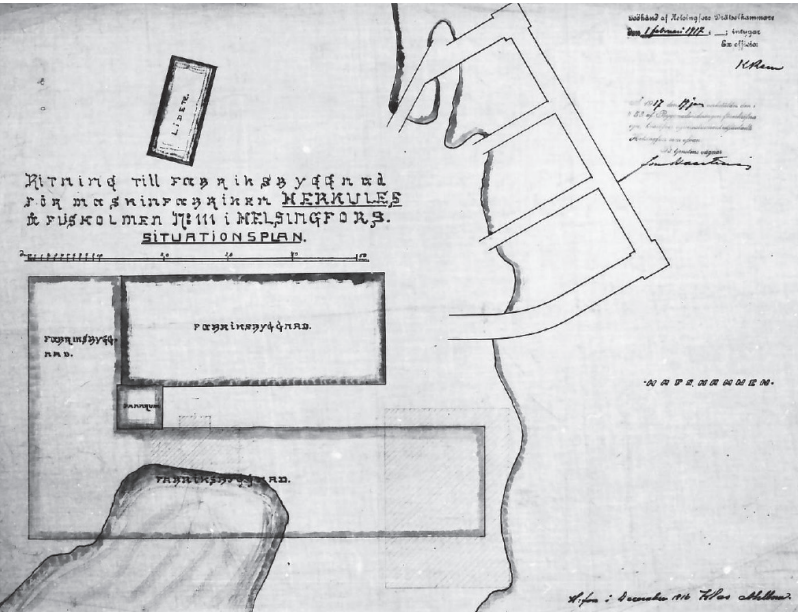
Konepaja Ares 1933, Kansalliskirjasto.

Konepaja Ares 1933, MV.

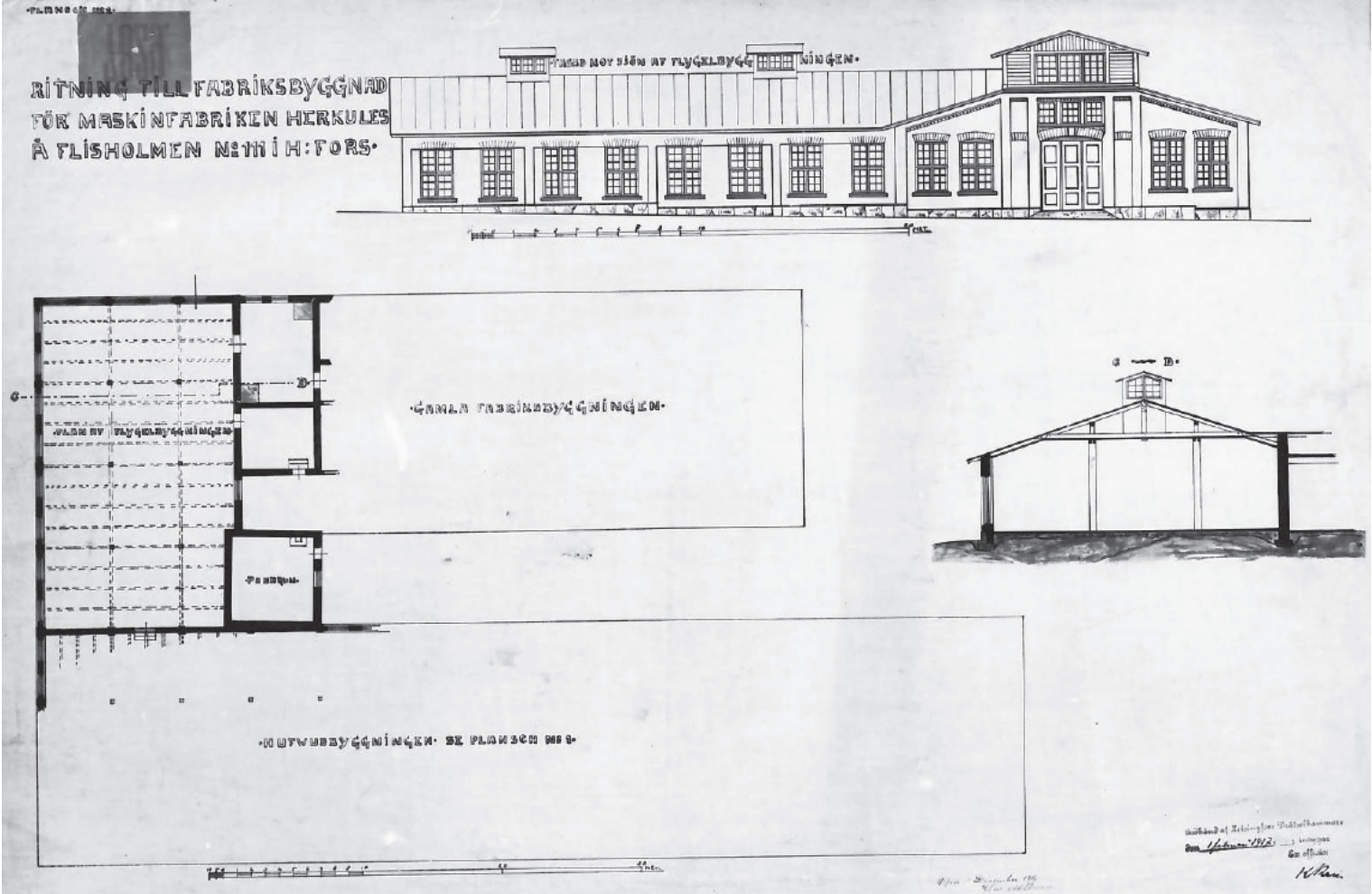
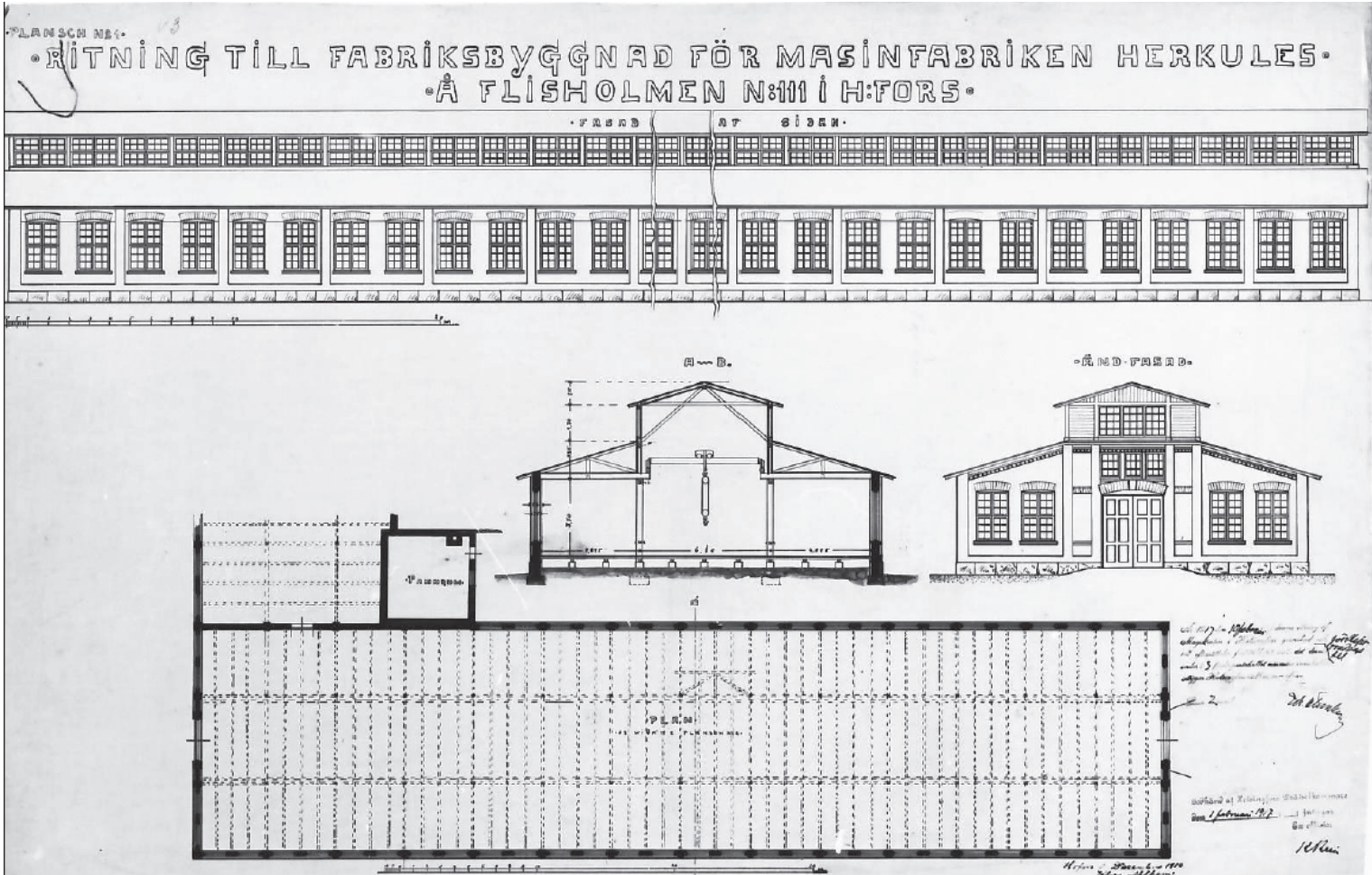

Sirpalesaaren historiaa - konepajat

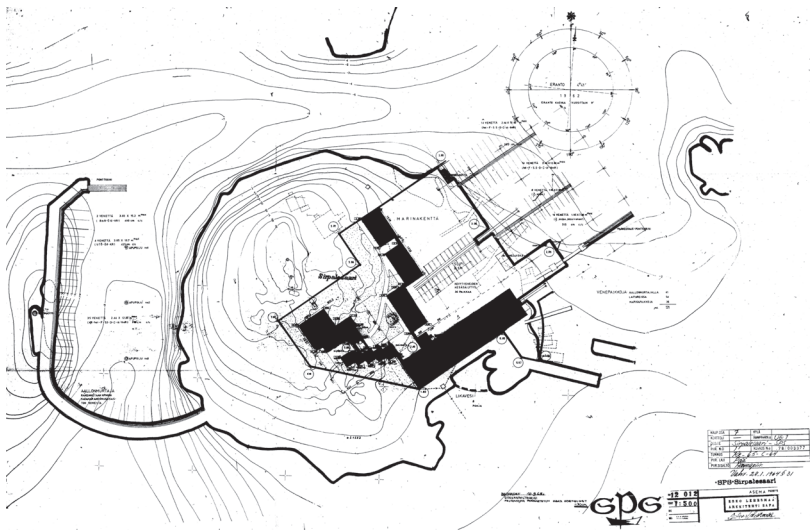

Konepaja Herkules, asemapiirros 1917.

Konepaja Herkuleen tehdasrakennukset 1910-luvulla,
kuva: P. Torniainen, HKM

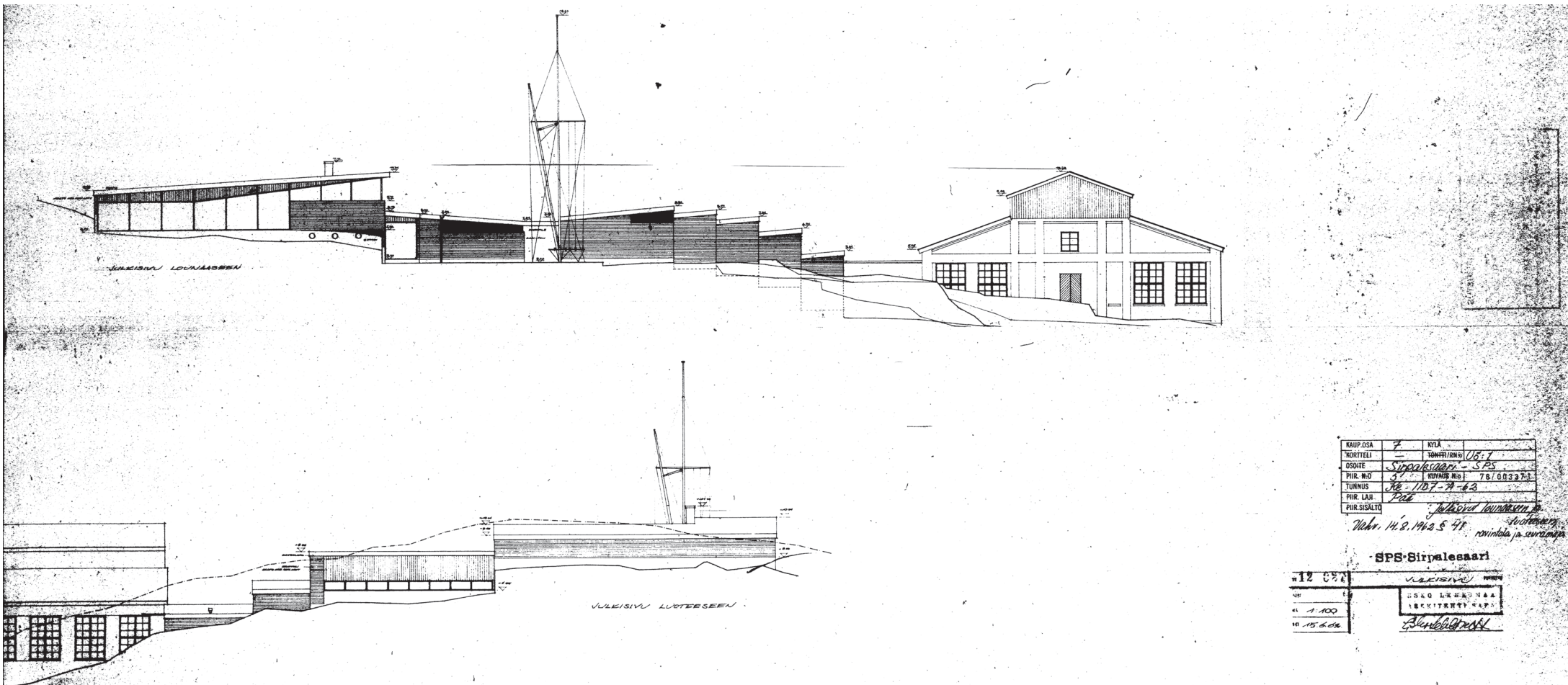

Konepaja Herkules 1917.

Asemapiirros

Suomalaisen pursiseuran ravintola ja seuramaja,
Esko Lehesmaa 1962

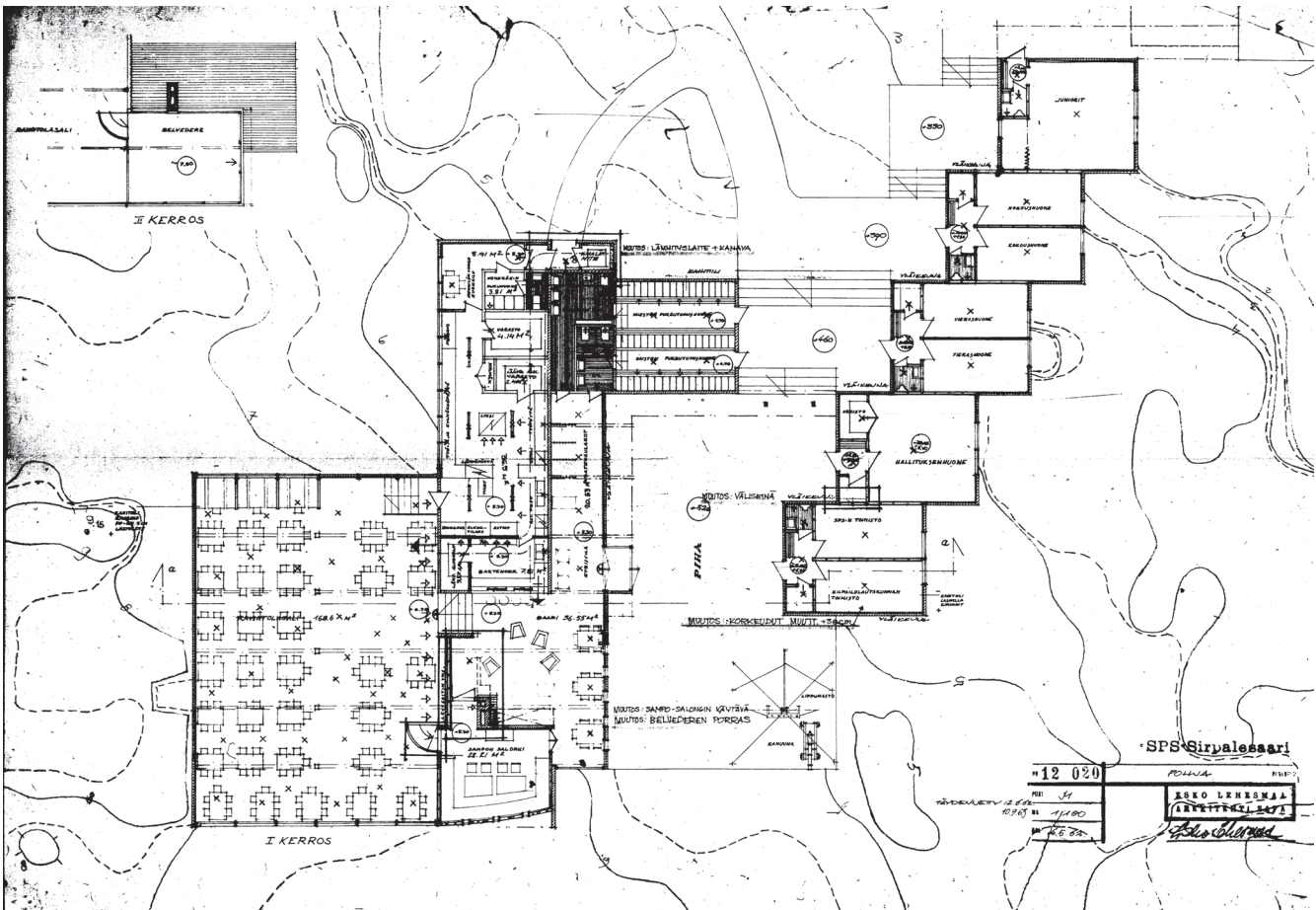
KAUP.OSA	7	KYLA	08:7
KORTTELI	-	KORTTELINUMERO	08:7
OSOITE	Sirpaleasaari - SPS		
PIIR. N:o	41	KUVAUS N:o	78/003370
TUNNUS	K2-107-A-63		
PIIR. LAJI	Pää		
PIIRUSALTO	Pää		

Valv. 14.8.1962 S 41

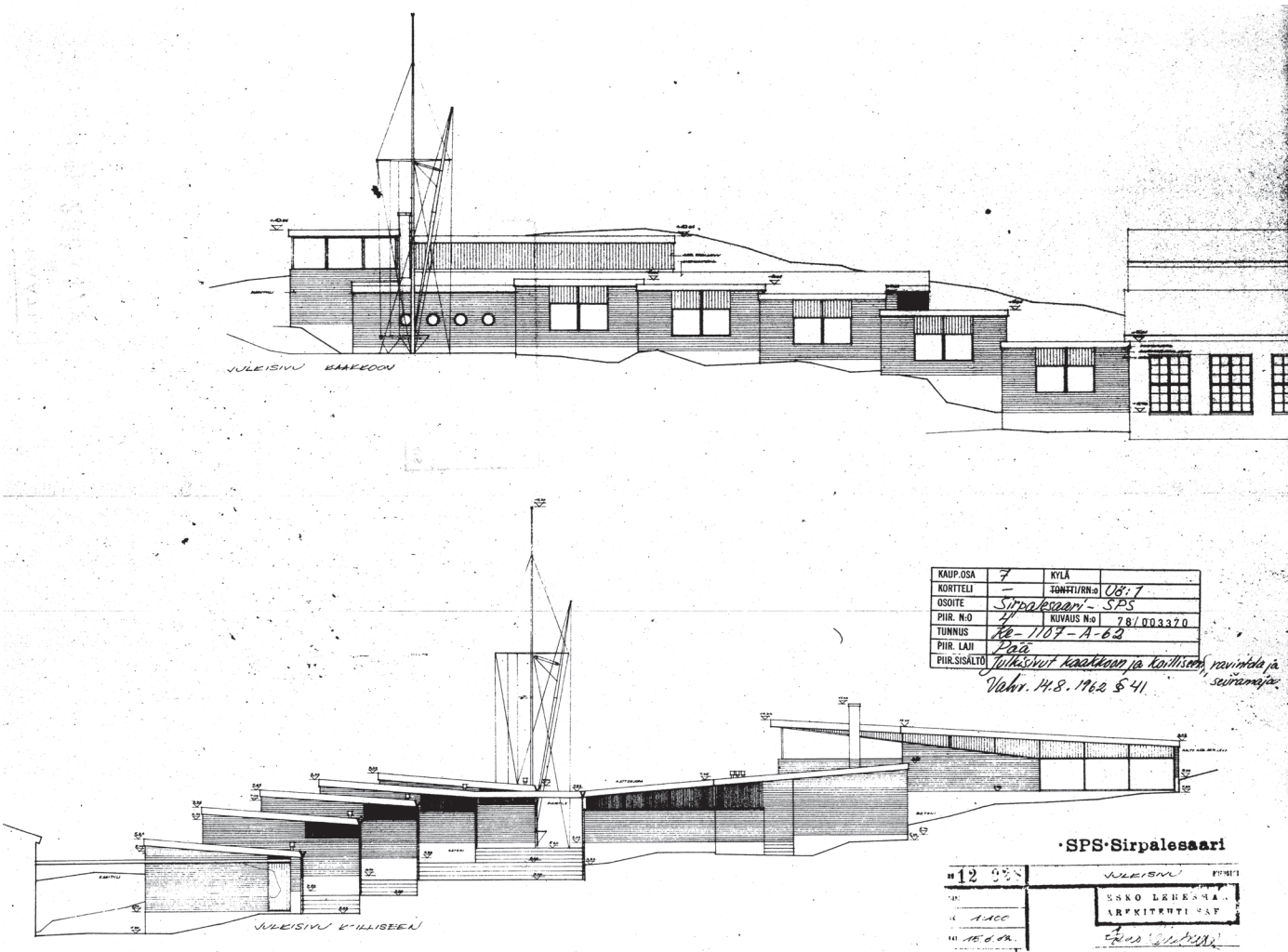
SPS-Sirpaleasaari

12 020	1:100	15.6.64
--------	-------	---------

Ulkisivu
Esko Lehesmaa
Arkkitehti SPS

Pohjapiirros

KAUP.OSA	7	KYLA	08:7
KORTTELI	-	KORTTELINUMERO	08:7
OSOITE	Sirpaleasaari - SPS		
PIIR. N:o	41	KUVAUS N:o	78/003370
TUNNUS	K2-107-A-63		
PIIR. LAJI	Pää		
PIIRUSALTO	Pää		

Valv. 14.8.1962 S 41

SPS-Sirpaleasaari

12 020	1:100	15.6.64
--------	-------	---------

Ulkisivu
Esko Lehesmaa
Arkkitehti SPS

Julkisivut

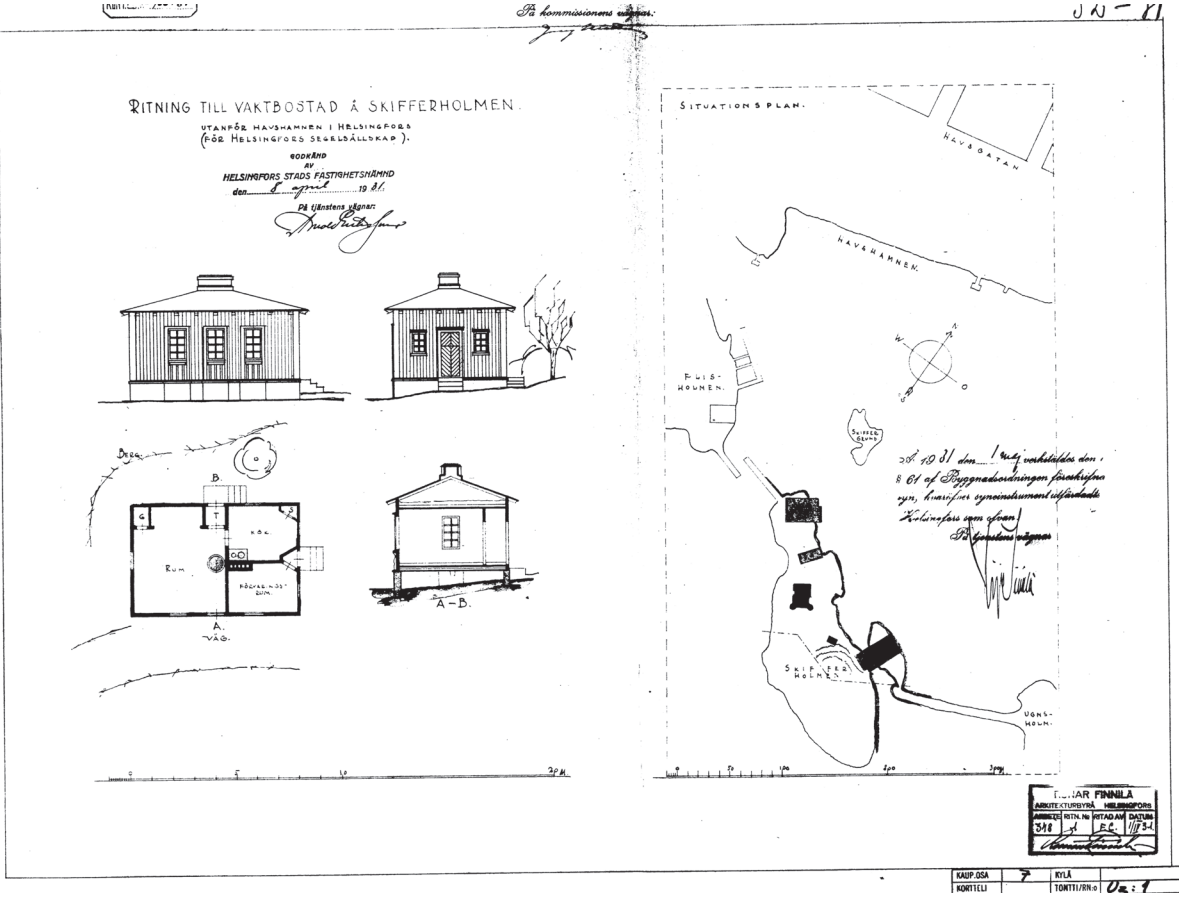
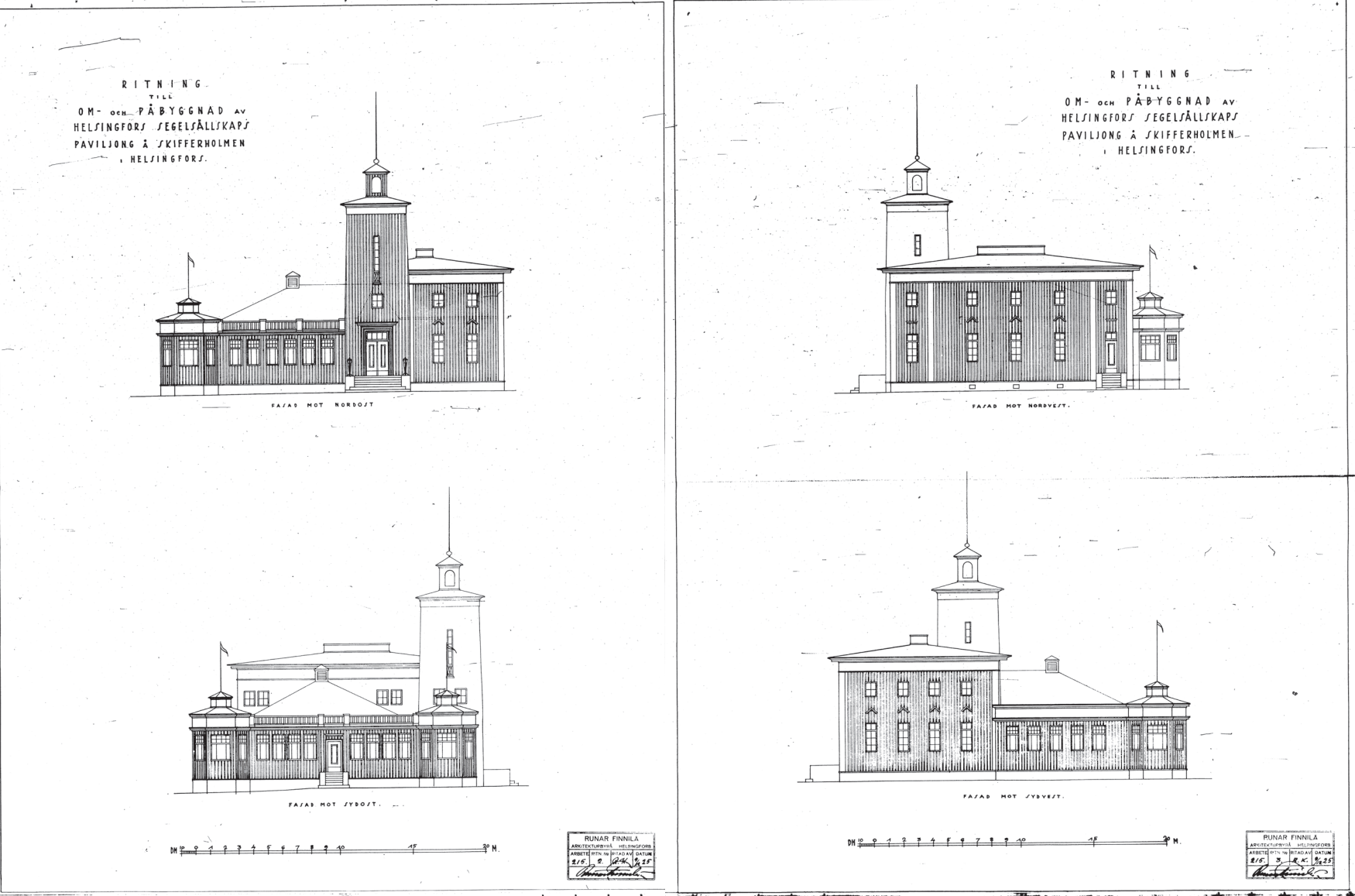
Liuskasaaren historiaa

Liuskasaari ja kaksi sen pohjoispuolella olevaa luotoa vuokrattiin Helsingfors Segelsällskap rf:lle (HSS) kolmeksi kymmeneksi vuodeksi asuintontteja vastaavin ehdoin vuonna 1896. Vuokralaisen oli myös hyväksyttävä ehto, jonka mukaan saaret voisivat joutua linnoitusesplanadin osiksi. Seura rakensi saarelle 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa paviljonkirakennuksen, venevaja, telakan sekä laiturin. Arkkitehti Runar Finnilä laajensi ensimmäistä kerhorakennusta vuonna 1925. Kerhorakennuksen tuhouduttua tulipalossa kesällä 1946 Finnilä suunnitteli sen paikalle uuden kivirakenteisen paviljongin.

Näkymä Eiran kaupunginosasta Wecksellintieltä Liuskasaareen ja Sirpalesaareen vuonna 1909. Signe Brander, HKM

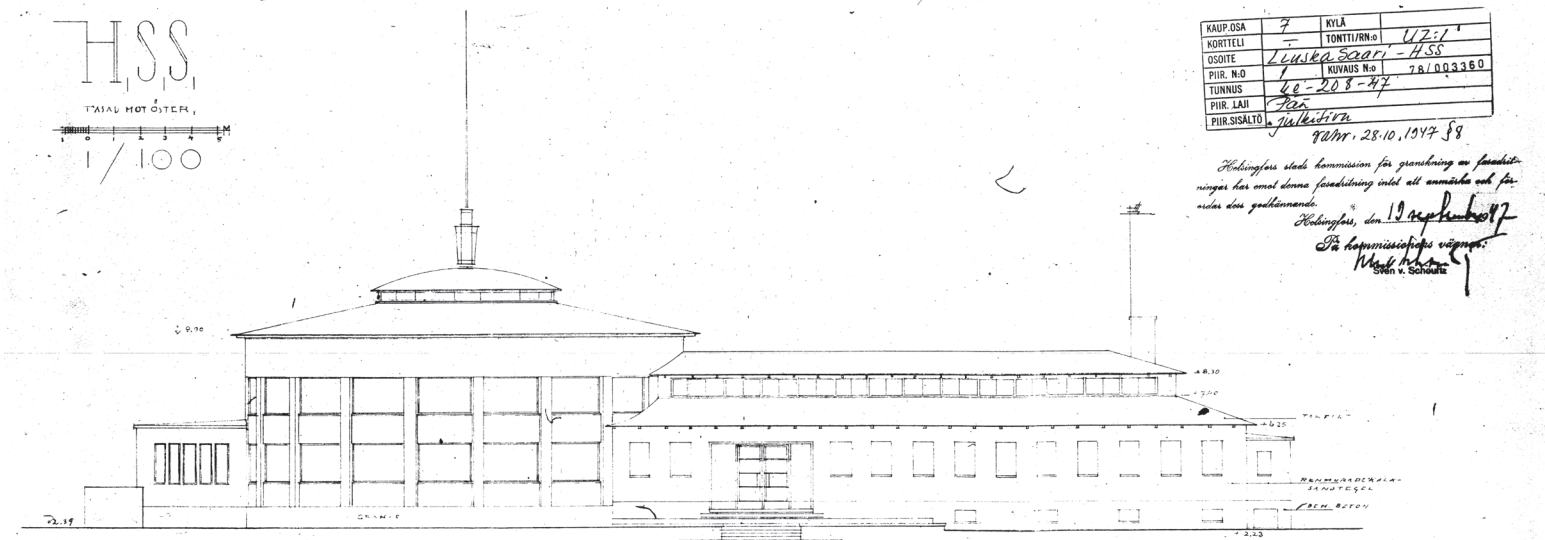
Vuonna 1946 palanut HSS:n paviljonki (laajennus Runar Finnilä 1925)

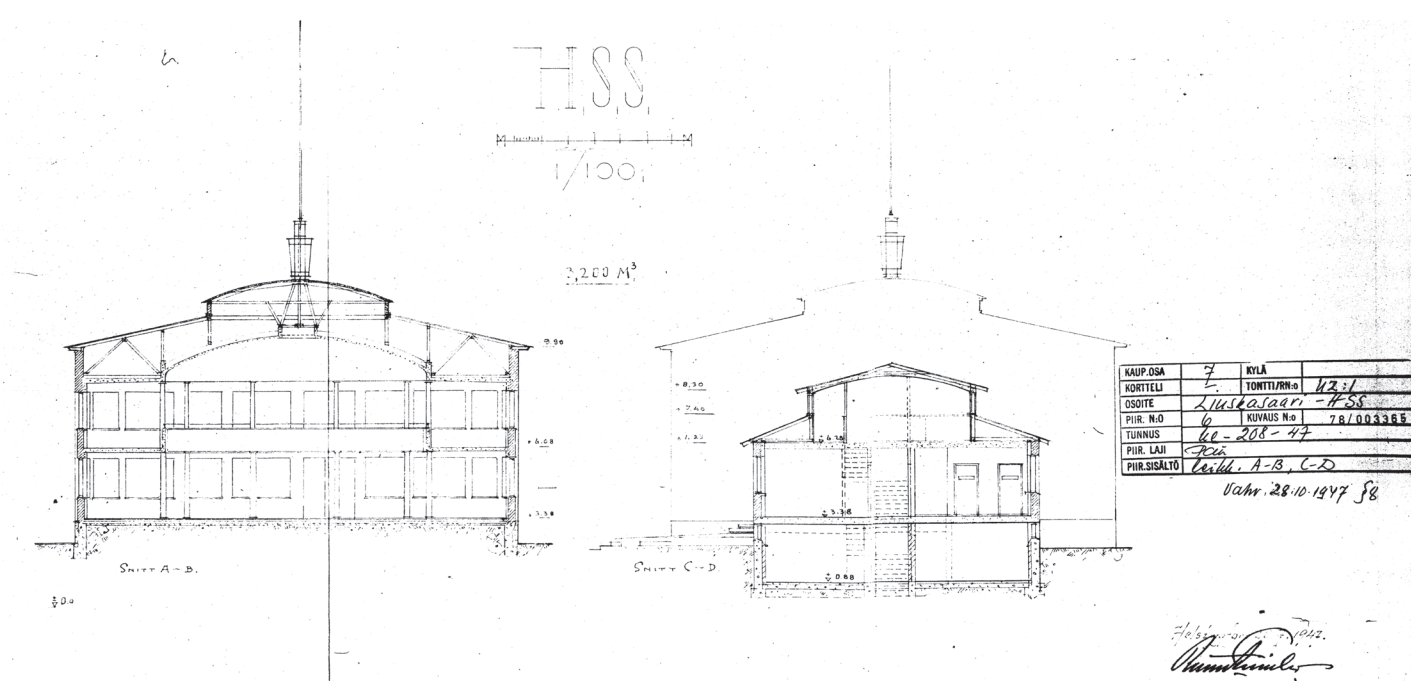
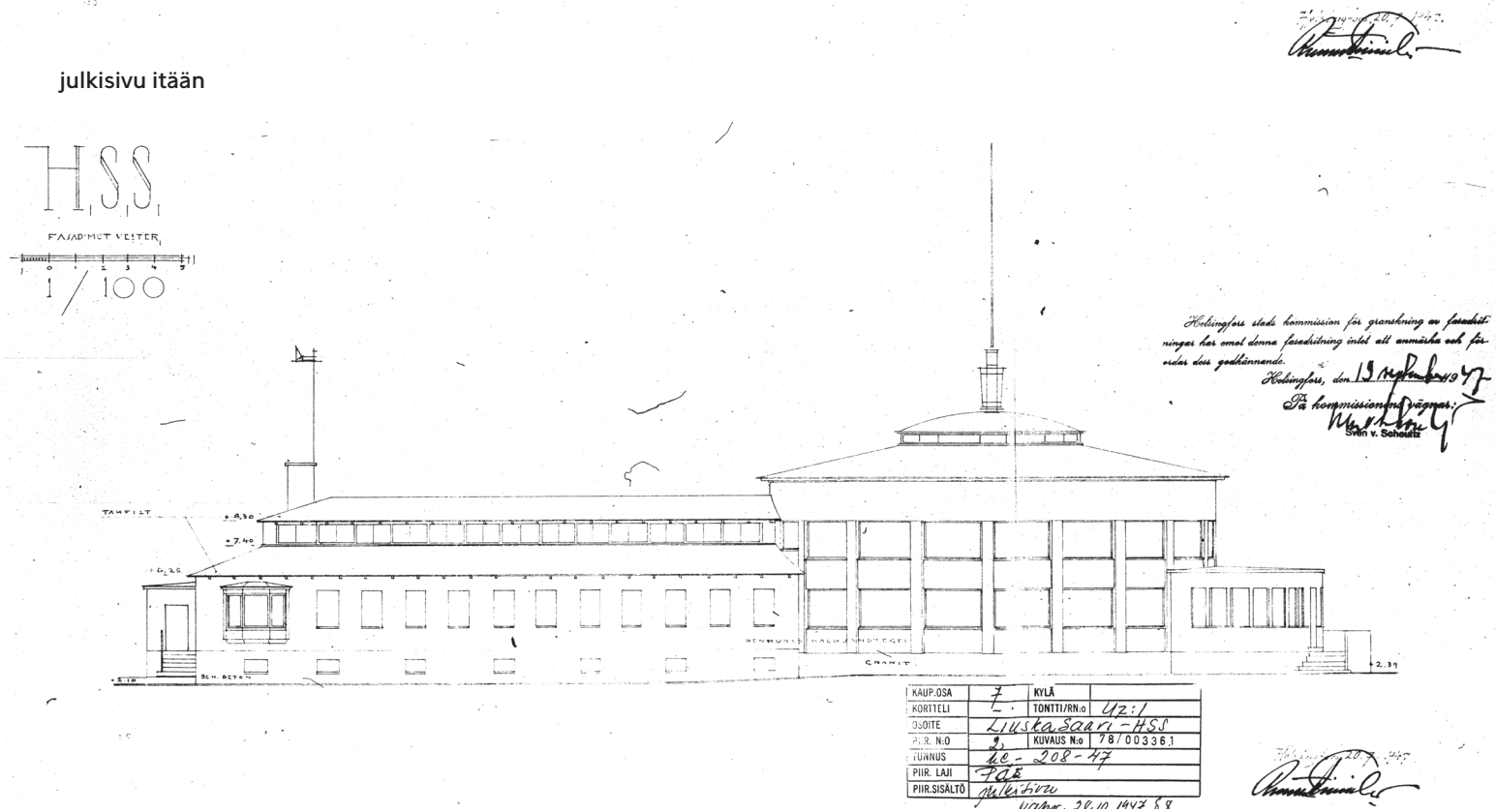
Vahtitupa (Runar Finnilä 1931)

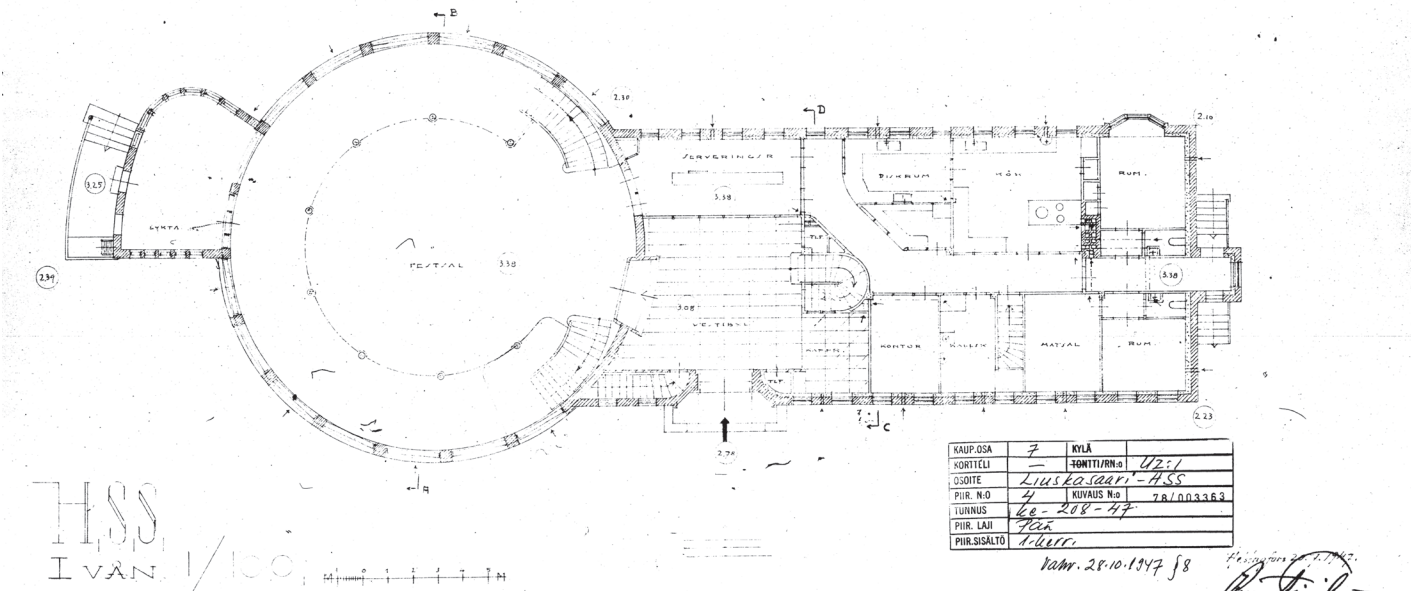
Näkymä Merisatamasta Liuskasaareen 1930-luvulla. Hannes Mustakallio, HKM

HSS:n uusi paviljonki (laajennus Runar Finnilä 1947)

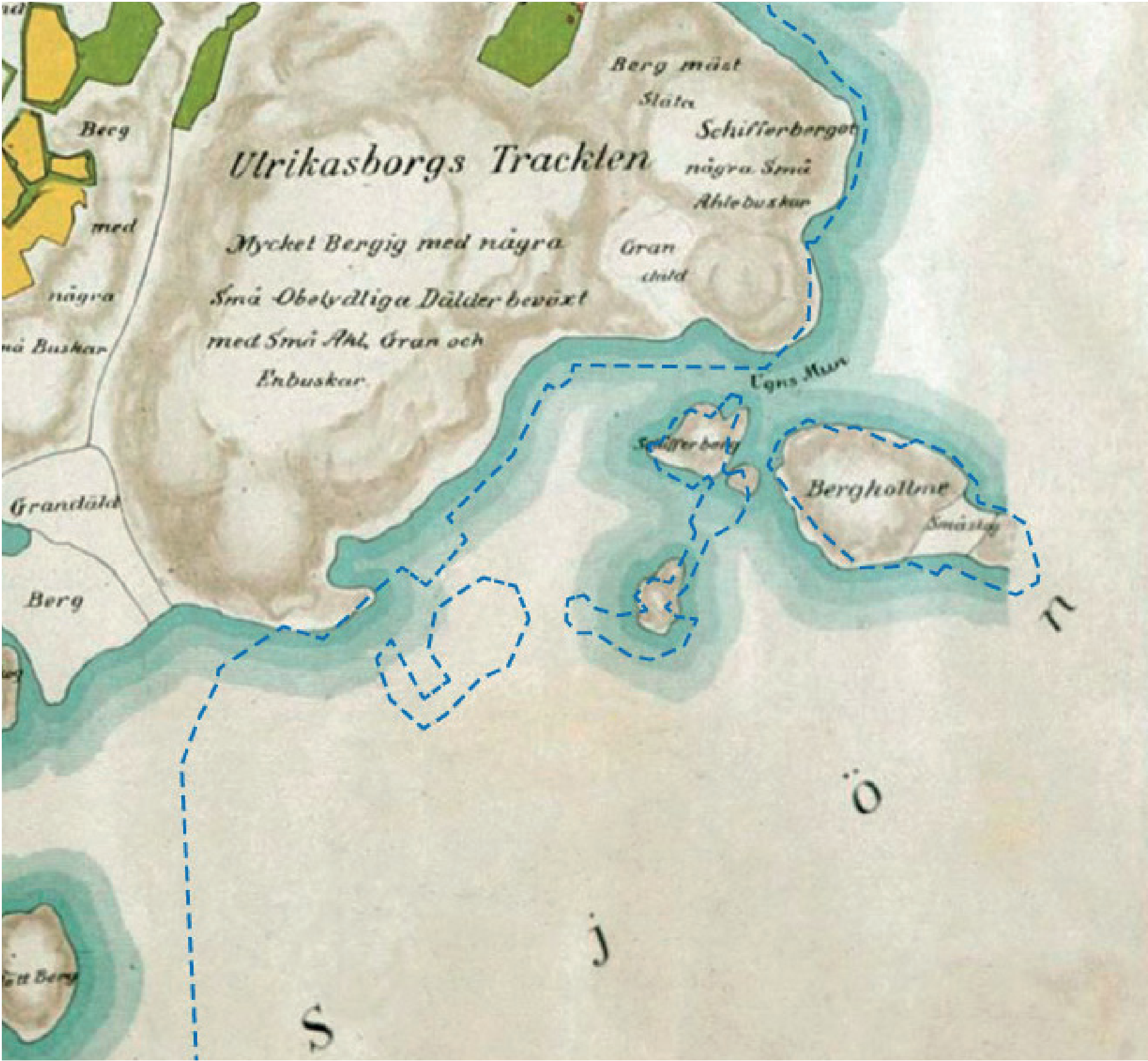
leikkaukset

pohjapiirros

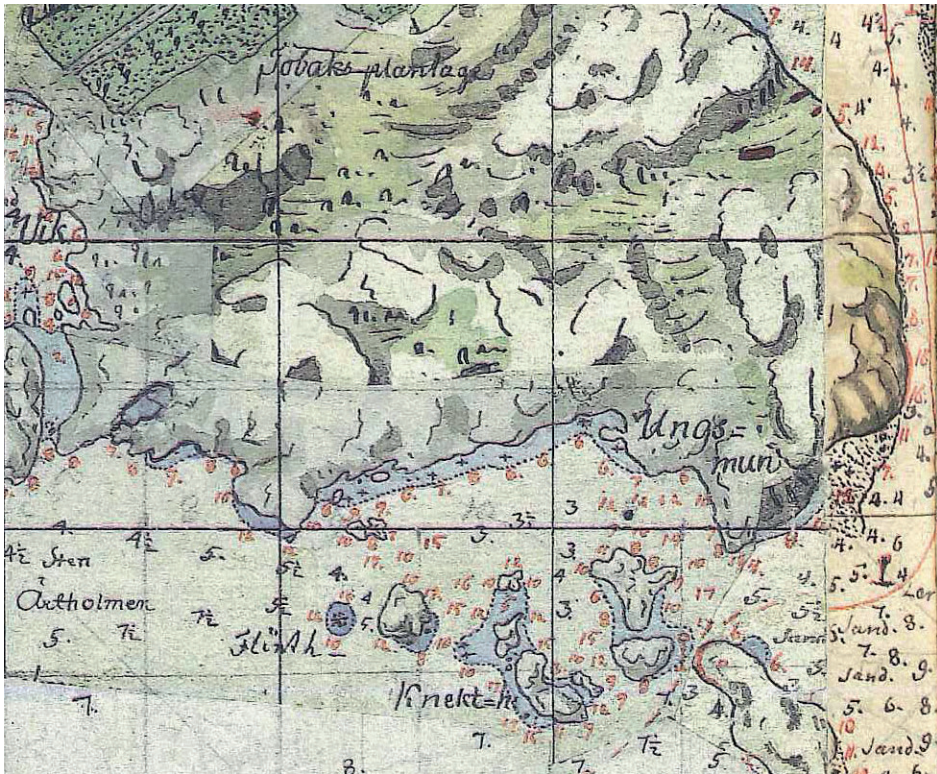
vanhoja karttoja

1770-luku

Karttaan on merkitty sinisellä katkoviivalla Helsingin nykyinen rantaviiva.

1791-1796

Helsingin kaupakisuunnitteluvirasto

Kuninkaallinen merikartasto 1791-1796

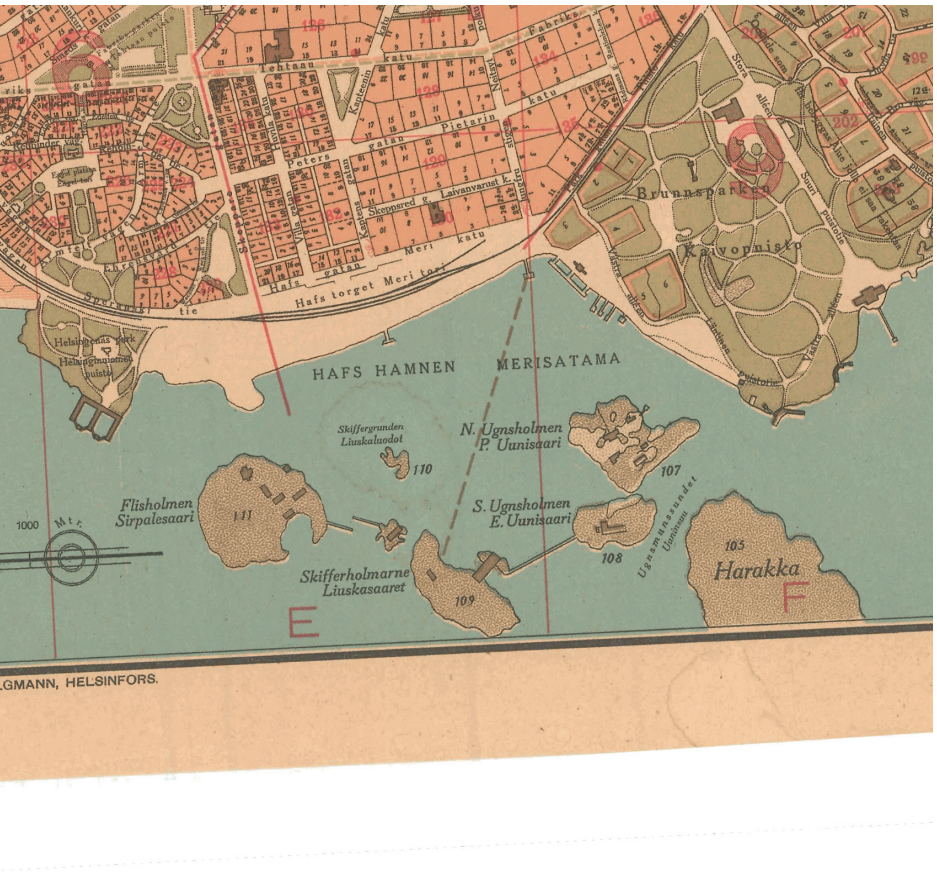
1820

1909

1918

1940

1952

1962

vanhoja ilmakuvia

Uunisaareen on rakennettu hiekkaranta, jota ei vielä ole vuoden 1932 ilmakuvassa, mutta vuoden 1942 kuvassa se näkyy. Tänä aikana myös Pohjoisen ja Eteläisen Uunisaaren välistä kanavaa on muokattu säännöllisemmän muotoiseksi.

Vuoden 1964 ilmakuvassa on uutena elementtinä laituri Liuskasaaresta Liuskaluotoon. Sirpalesaaren aallonmurtaja näkyy myös kuvassa. Vuoden 1976 ilmakuvassa laituri on rakennettu aikaisempaa leveämmäksi ja säännöllisemmän muotoiseksi.

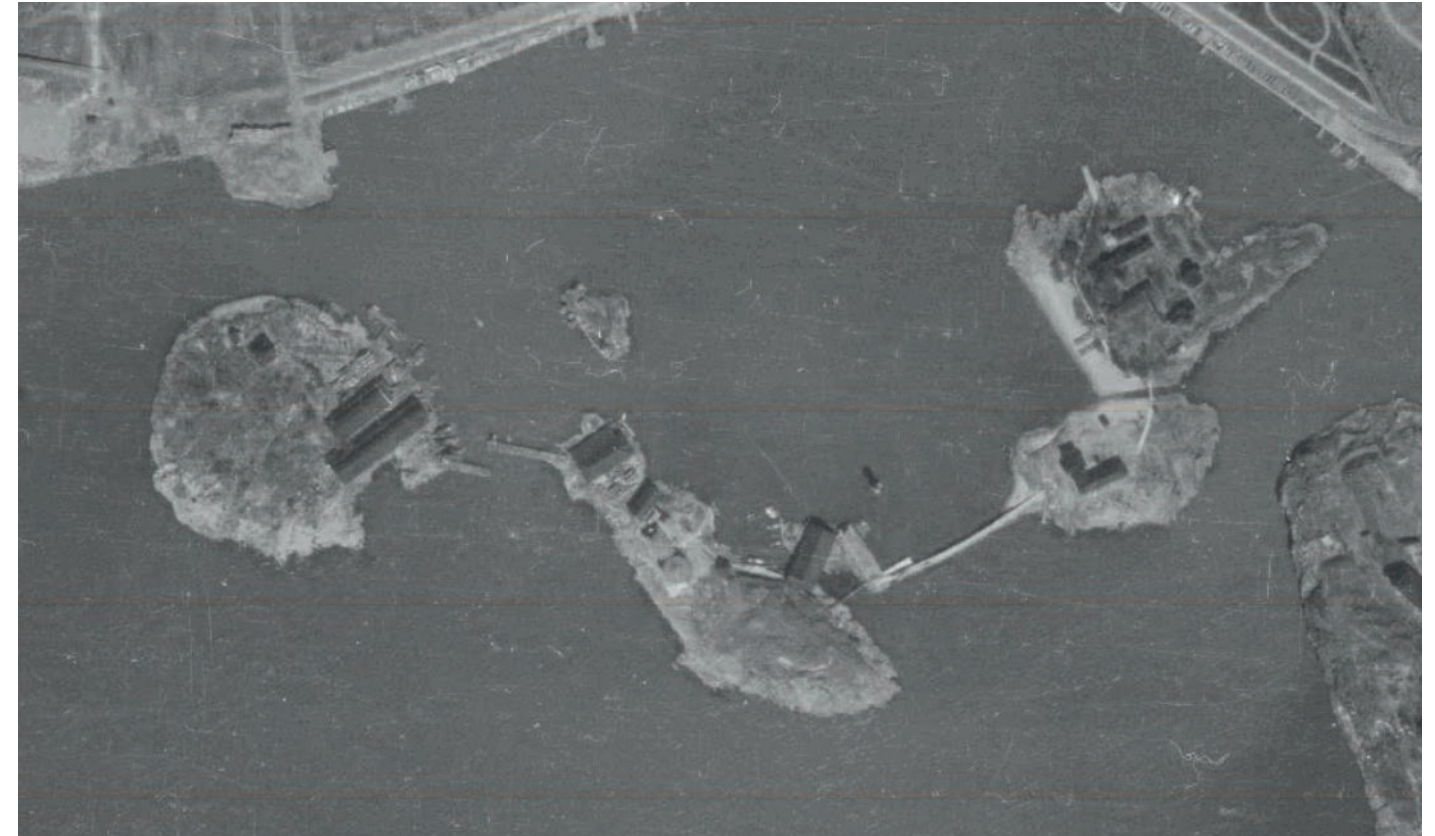
1932

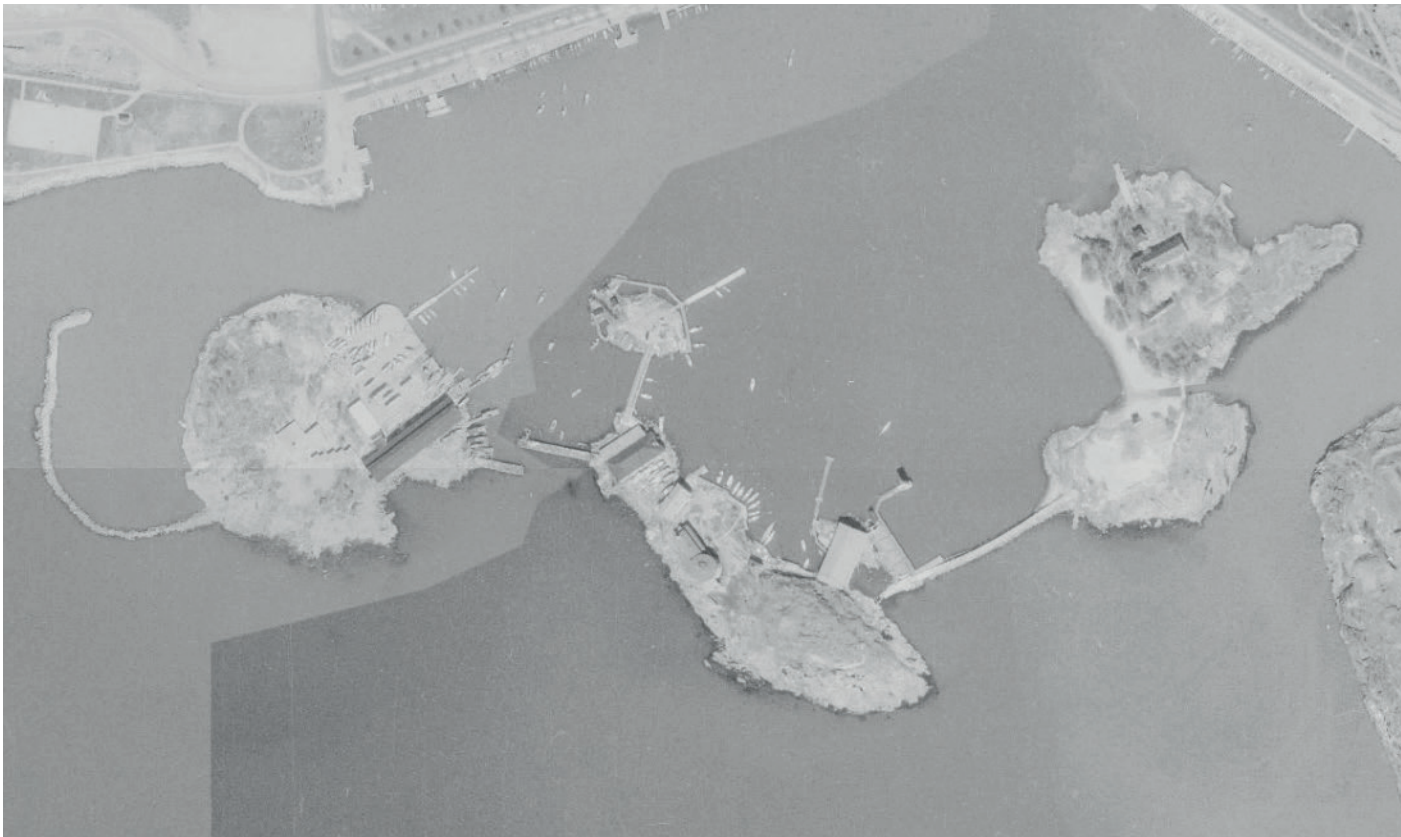
1943

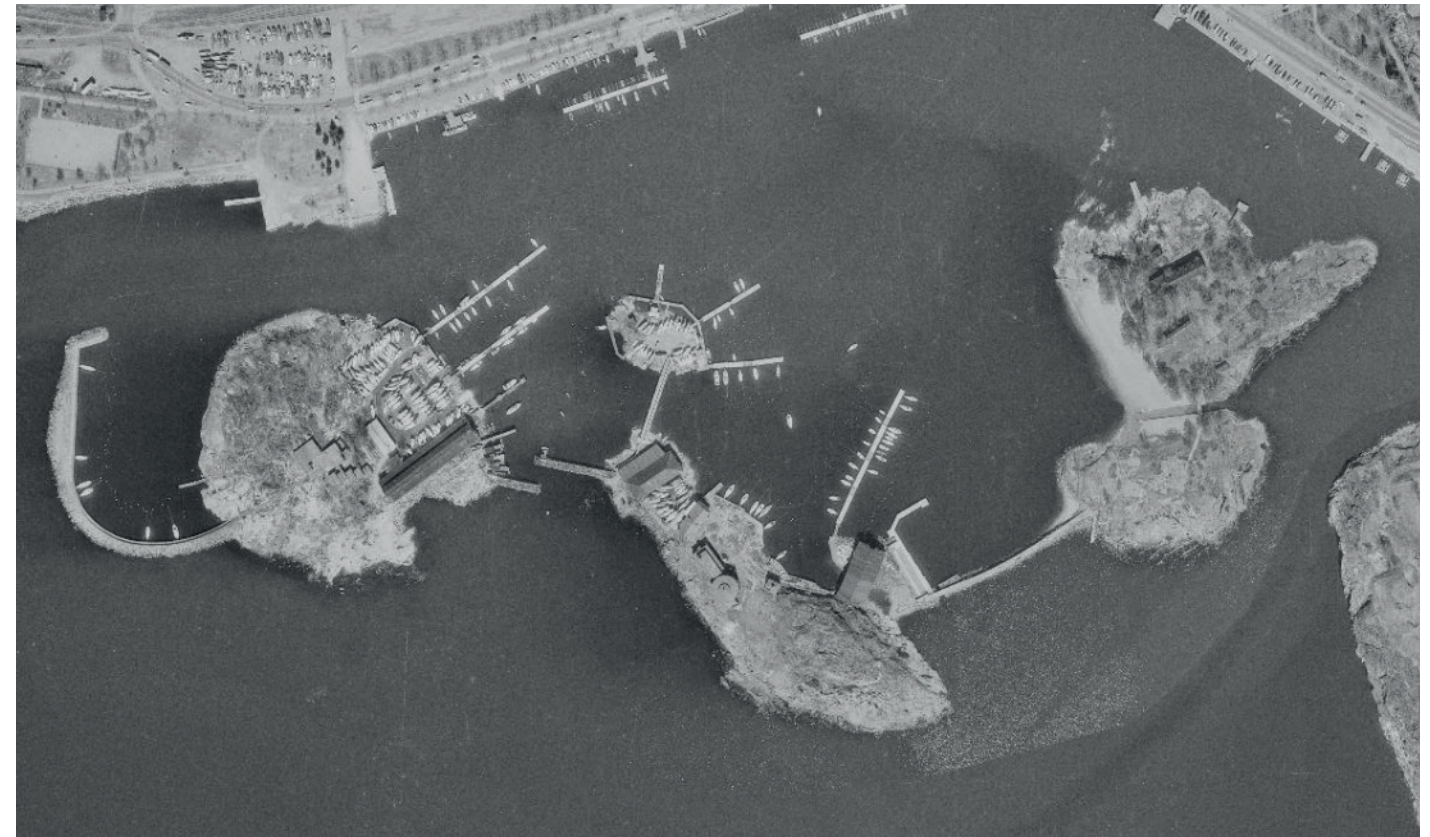
1950

1964

1976

1988

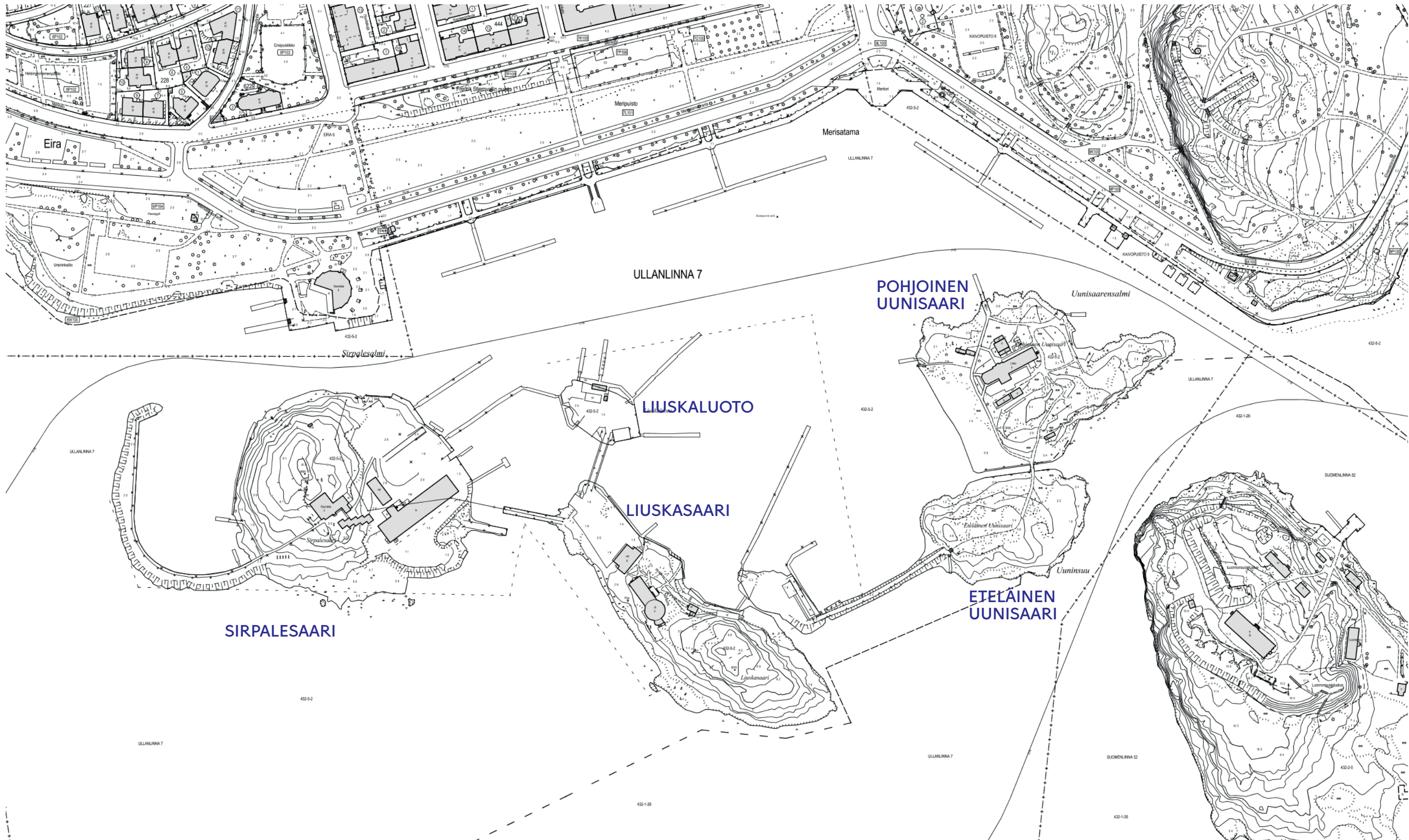
2005

ilmakuva 2015

kantakartta

voimassa oleva asemakaava vuodelta 2004

ASEMAKAAVAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER	
	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
	Lähivirkistysalue, jossa ympäristöstä tulee hoitaa alueen historiallisen linnoitusluon- teen mukaisena.	Område för närrekreation, där miljön bör skötas så att den harmonierar med om- rådets historiska art som befästning.
	Uimaranta-alue. Alueelle saa rakentaa uima- koppeja ja muita alueen käytön kannalta tar- peellisia rakenteita.	Område för badstrand. På området får byggas badhytter och andra konstruktioner som är nödvändiga för områdets användning.
	Venesatama. Venesatama-alueita ei saa aidata.	Småbåtshamn. Småbåtshamnsområden får inte inhägnas.
	Luonnonsojelualue.	Naturskyddsområde.
	Vesialue.	Vattenområde.
	3 metriä kaava-alueen rajan ulkopuo- lla oleva viiva.	Linje 3 meter utanför planområdets gräns.
	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa-alueen raja.	Gräns för delområde.
	Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
	Kaupunginosan nimi.	Namn på stadsdel.
	Saaren tai puiston nimi.	Namn på ö eller park.
	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sal- litun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna anta- let våningar i byggnaderna, i byggnaden el- ler i en del därav.
	Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoit- taa, kuinka suuren osan rakennuksen suurim- man kerroksen alasta saa ullakon tasolla käyttää kerrosalaan luettavaksi tilaksi.	Ett bråktal efter en romersk siffra anger hur stor del av arealen i byggnadens största våning man får använda i vindsplanet för utrymme som inräknas i våningsytan.
	Maanpinnan likimääräinen korkeusasema.	Ungefärlig markhöjd.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Ohjeellinen rakennusala.	Riktgivande byggnadsyta.
	Rakennusala, jolle tulee sijoittaa viereisen venesataman, Harakan ja Uunisartaan yh- teiset jätessäilöt. Alueen jätessäilöt voivat pal- vella myös muita asemakaava-alueen saaria. Jätessäilöiden tulee olla ukonäöltään yhte- näisiä ja maahan upotettuja.	Byggnadsyta, där gemensamma avfallstan- kar för den bredvidliggande småbåtshamnen, Stora Råntan och Ugnsholmarna skall placeras. Avfallstankarna på området kan betjäna även andra delar på detaljplaneområdet. Avfallstankar- na skall ha enhetligt utseende och vara ned- grävda i marken.
	Yleisen rakennuksen rakennusala.	Byggnadsyta för allmän byggnad.
	Venesataman kerhorakennuksen tai ravin- tolan rakennusala.	Byggnadsyta för småbåtshamnens klubbhus eller restaurang.
	Alueen osa, jolle saa rakentaa kattamatto- man tarjollitilan.	Del av område där öppet serveringsställe får byggas.
	Katoksen rakennusala. Katoksen yhdelle si- vulle saa rakentaa lasiseinän tuulensuojaksi.	Byggnadsyta för skyddstak. Vid ena sidan av
	Ohjeellinen rakennusala, jolle saa rakentaa enintään 50 k-m ² suuruisen saunan. Saunan voi toteuttaa ja sitä hallinnoida ainoastaan saaren päävuokralaisena oleva purjehdus- seura. Rantasauna liitetään viemäriverkkoon.	Riktgivande byggnadsyta, där bastu på högst 50 m ² vy får placeras. Bastu får byggas och förvaltas endast av segelföreningen som är huvudarrendetagare på ön. Strandbastun anslutes till avloppsnätet.
	Rakennusala, jolle saa rakentaa huoltoaseman.	Byggnadsyta, där servicestation får placeras.
	Näyttelyalue. Alueelle saadaan rakentaa ke- vytrakentaisia näyttelyrakenteita. Asemaka- vakartaan merkitylle rakennusalueelle saa raken- taa kahvila- tai muun vastaavan alueen käyt- töön liittyvän tilan.	Utställningsområde. På området får byggas lätta konstruktioner för utställningar. Inom den på detaljplanekartan angivna byggnadsytan får byggas utrymme för utställnings-, kafé- eller liknande ändamål anknyttande till områdets användning.
	Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuisto- lailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös.	Del av område, på vilken finns enligt lagen om forminnen fredad fornlämnning.
	Alueen osa, jolle saa rakentaa laitureita.	Del av område där bryggor får förläggas.
	Alueen osa, jolle saa rakentaa käyntilaiturin tilapäistä kiinnittymistä varten.	Del av område där besöksbrygga för tillfällig förtöjning får byggas.
	Alueen osa, jolle ei saa sijoittaa laitureita.	Del av område, där bryggor inte får förläggas.
	Alueen osa, jolle saa sijoittaa poijuja.	Del av område, där bojar får förläggas.
	Alueen osa, jolle saa sijoittaa pohjaan saakka perustetun aallonmurtajan.	Del av område, där till botten grundlagd våg- brytare får förläggas.
	Alueen osa, jolle on jätettävä vähintään 1 met- rin levyinen kulkuaukko meriveden virtausta varten.	Del av område, där minst 1 meter bred genom- strömningsöppning för havsvatten bör hållas kvar.
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa, jolla huoltoajo on sallittu.	För allmän gångtrafik reserverad del av om- råde, där servicetrafik är tillåten.
	Yleiselle jalankululle varattu alueen osa.	För allmän gångtrafik reserverad del av område.
	Saaren yhteyslaituripaikka.	Plats för förbindelsebrygga.

Silta.

Alue, jolle saa sijoittaa alle 2.5 metriä leveän kevyen jalankulkusillan. Silta on varustettava asianmukaisin vesiliikenne- merkein ja -valoin. Päivämäärämerkintä osoittaa ajan, jonka siitaa saadaan pitää vuosittain paikoillaan.

Rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistorialli- sesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka tarve- levät rakennuksen kaupunkikuvalista arvoa. Mikäli rakennuksessa on aikai- semmin suoritettu tällaisia toimenpiteitä, on rakennus korjaus- tai muutostöiden yhteydes- sä pyrittävä korjaamaan rakennuksen tyyliin hyvin soveltuvalla tavalla. Suojelu koskee myös arvokkaita sisätiloja.

Kaupunkikuvalisestisesti arvokas rakennus. Ra- kennusta ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus- tai muutostöitä, jotka tarve- levät rakennuksen kaupunkikuvalista arvoa. Mikäli rakennuksessa on aikaisemmin suori- tettu tällaisia toimenpiteitä, on rakennus kor- jaus- tai muutostöiden yhteydessä pyrittävä korjaamaan rakennuksen tyyliin hyvin sovel- tuvalla tavalla.

Kaavakarttaan merkittyjen suojelukohteiden lisäksi suojelukohteita ovat myös laivojen yli sata vuotta vanhat hyvityt, vanhat kalliopiirroks- set ja vanhat tykkitiät.

Mikäli saarten jätessäiliöitä varten on asema- kaavassa mantereen puolella osoitettu erityi- nen alue, tulee saarten jätteet kerätä ja kuljet- taa näihin jätessäiliöihin. Kesäisin jätteet voi- daan keskittää saarten omin jätessäiliöihin. Mikäli niiden tyhjennys voidaan hoitaa asian- mukaisesti vesitse.

Maaperän pilaantumista koskeva tutkimustar- ve on selvitettävä ennen maanrakentamiseen johtavan toimenpiteen toteuttamista. Pilaan- tunheita maita kunnostettaessa on otettava huo- mioon alueen luontoarvot ja kulttuurihisto- rialliset arvot.

Uudisrakennukset on suunniteltava siten, että ne koon, muodon, materiaalien, värityksen ja julkisivupintojen jäsentelyn suhteen ovat sopu- soinnussa kyseisen saaren vanhan rakennus- kannan kanssa.

Kalliolle rakennettaessa tulee välttää lou- hintatöitä.

Bro.

Område, där en gångbro av lätt konstruktion får placeras. Bron får vara högst 2.5 meter bred. Bron bör försees med tillhöriga trafik- märken och -ljus för vattentrafik. Dateringen anger tid under vilken bro är- ligen får hållas på platsen.

Arkitektoniskt och kulturhistoriskt värdefull byggnad. Byggnaden får inte rivas och därn får inte utföras sådana tillbyggnads- eller ändringsarbeten som fördrävar byggnadens arkitektoniska och kulturhistoriska värde eller stil. Ifall sådana åtgärder tidigare vidtagits i byggnaden skall i samband med tillbyggnads- eller ändringsarbeten eftersträvas att bygg- naden istandsätts på sådant sätt som väl pas- sar till byggnadens stil. Skyddbestämmelsen gäller även de värdefulla interiörerna.

Stadsbildsmässigt värdefull byggnad. Byg- naden får inte rivas och därn får inte utföras sådana tillbyggnads- eller ändringsarbeten som fördrävar byggnadens stadsbildmässiga värde. Ifall sådana åtgärder tidigare vidtagits i byggnaden skall i samband med tillbygg- nads- eller ändringsarbeten eftersträvas att byggnaden istandsätts på sådant sätt som väl passar till byggnadens stil.

Förutom de i planekartan utmärkta skydds- objekten är även över hundra år gamla skeppsvrak, gamla hållsträngar och gamla artillerivägar skyddsobjekt.

Ifall på fastlandet i detaljplan angivits ett område speciellt avsett för öarnas avfalls- tankar, skall avfallet på öarna insamlas och transporteras till dessa tankar. Om somrarna kan avfallet insamlas på öarna i gemensam- ma avfallsbehållare, ifall dessa vederbörligen kan tömmas sjöledes.

Behov av markföreningsundersökning bör utredas innan åtgärder som leder till mark- byggande genomföres. När den förenade marken renas skall omgivets naturvärden och kulturhistoriska värden beaktas.

Nybyggnader bör planeras så att de harmonierar med det gamla byggnadsbeståndet på fråga- varande ö beträffande storlek, material, färgsätt- ning och fasadernas proportioner.

Vid byggande på klippa bör sprängnings- arbeten undvikas.

HELSINKI HELSINGFORS

MERISATAMAN SAARET
HAVSHAMNENS ÖAR

6. KAUPUNGINOSA EIRA
VESIALUE
7. KAUPUNGINOSA ULLANLINNA
LÄHIVIRKISTYSALUE
UIMARANTA-ALUE
VENESATAMA JA VESIALUE
52. KAUPUNGINOSA SUOMENLINNA
LÄHIVIRKISTYSALUE
LUONNONSUOJELUALUE
VESIALUE
ASEMAKAAVA 1:2000

9. KAUPUNGINOSA KAIVOPUISTO
VENESATAMA JA PUISTO
VESIALUE
ASEMAKAAVAN MUUTOS 1:2000

6 STADSDLEN EIRA
VATTENOMRÅDE
7 STADSDLEN ULRIKASBORG
OMRÅDE FÖR NÄRREKREATION
OMRÅDE FÖR BADSTRAND
SMÅBÅTSHAMN OCH VATTENOMRÅDE
52 STADSDLEN SVEABORG
OMRÅDE FÖR NÄRREKREATION
NATURSKYDDSDOMRÅDE
VATTENOMRÅDE
DETALJPLAN 1:2000

9 STADSDLEN BRUNNSPARKEN
SMÅBÅTSHAMN OCH PARK
VATTENOMRÅDE
DETALJPLANEÄNDRING 1:2000

HELSINGIN KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTO ASEMAKAVAOSASTO
HELSINGFORS STADSPLANERINGSKONTOR DETALJPLANEAVDELNINGEN

KSLK 20.2.2003
STPLV
NÄHTÄVÄNÄ 8.8.-8.9.2003
TIL RÄSEENDE
MILUTETTU 27.5.2004 KSLK
ÄNDRAD

HYVÄKSYTTY KISTO 13.10.2004
GODKÄND STEG
SAANUT LAIHOIMAN 26.11.2004
VUNNIT LAGA KRAFT

PIIRUSTUS
RITNING
PÄIVÄYS 20.2.2003
DATUM
LAATINUT ANU MANSIKKA
UPPGJORD AV
PIRTÄNYT MARJA LEINO
RITAD AV

ASEMAKAAVAPÄÄLLIKKO
DETALJPLANECHIEF
ANNEU LAHTI

11160

topografia

Jokaisella saarella on maastonmuotoja. Sirpalesaarella on saariryhmän korkein kohta +10.5m m.p.y. Saarten korkeimmat kohdat ovat rakentamattomia ja se on alueen saaristomaisen

yleisilmeen kannalta maisemallisesti oleellinen ominaispiirre. Harakan saaren +17m m.p.y. kohoava kallioselänne asettuu

saariryhmän taustalle monessa näkymässä.

Kartassa on esitetty jokaisen saaren sekä sen lähiympäristön korkein kohta.

suojelu

Asemakaava (2004, Merisataman saaret)

Liuskasaarella on merkitty yksi rakennus suojelumerkinnällä sr-1. Sirpalesaarella on yksi sr-2 suojelumerkinnällä merkitty rakennus. Pohjoisessa Uunisaarella sr-2 suojelumerkinnällä on merkitty rakennus sekä sen lähiympäristön piharakennuksia.

Asemakaavassa todetaan, että uudisrakennukset on suunniteltava siten, että ne koon, muodon, materiaalien, värityksen ja julkisivupintojen jäsentelyn suhteen ovat sopusoinnussa kyseisen saaren vanhan rakennuskannan kanssa.

Kalliolle rakennettaessa tulee välttää louhintatöitä.

RKY 2009

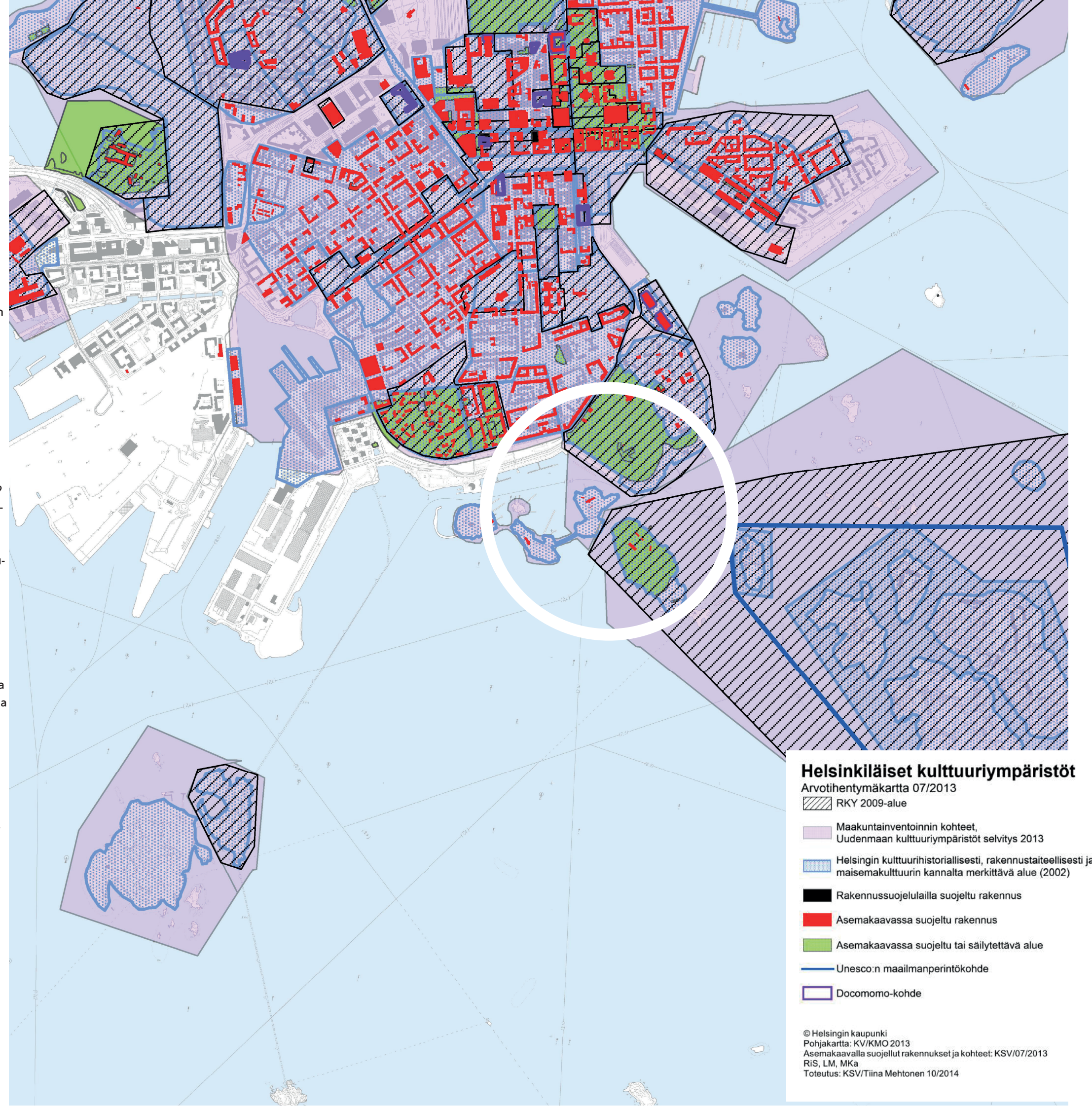
Satamasaaret sijaitsevat Ullanlinnan ja Kaivopuiston edustan meri-alueella. Eiran kaupunginosa (RKY 2009 Eiran kaupunginosa, Huvilakadun korttelit ja Mikael Agricolan kirkko), Kaivopuisto (RKY 2009 Kaivopuisto) ja Suomenlinna, jonka aluerajaukseen Uunisaarten itäpuolella sijaitseva Harakansaari kuuluu (RKY 2009 Suomenlinna), on määritelty Ympäristöministeriön ja Museoviraston inventoinnissa (RKY 2009) valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Yleiskaava 2002

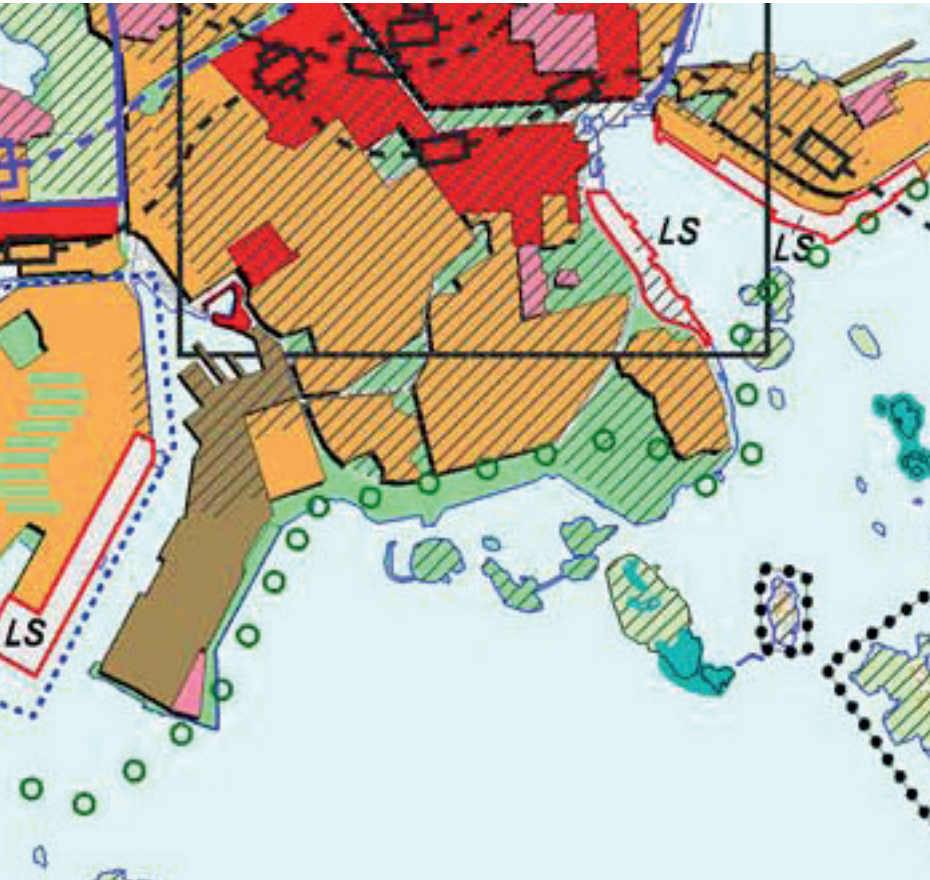
Helsingin yleiskaavassa 2002 Satamasaaret on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi alueeksi. Aluetta tulee kehittää siten, että sen arvot ja ominaispiirteet säilyvät.

Maakuntainventointi

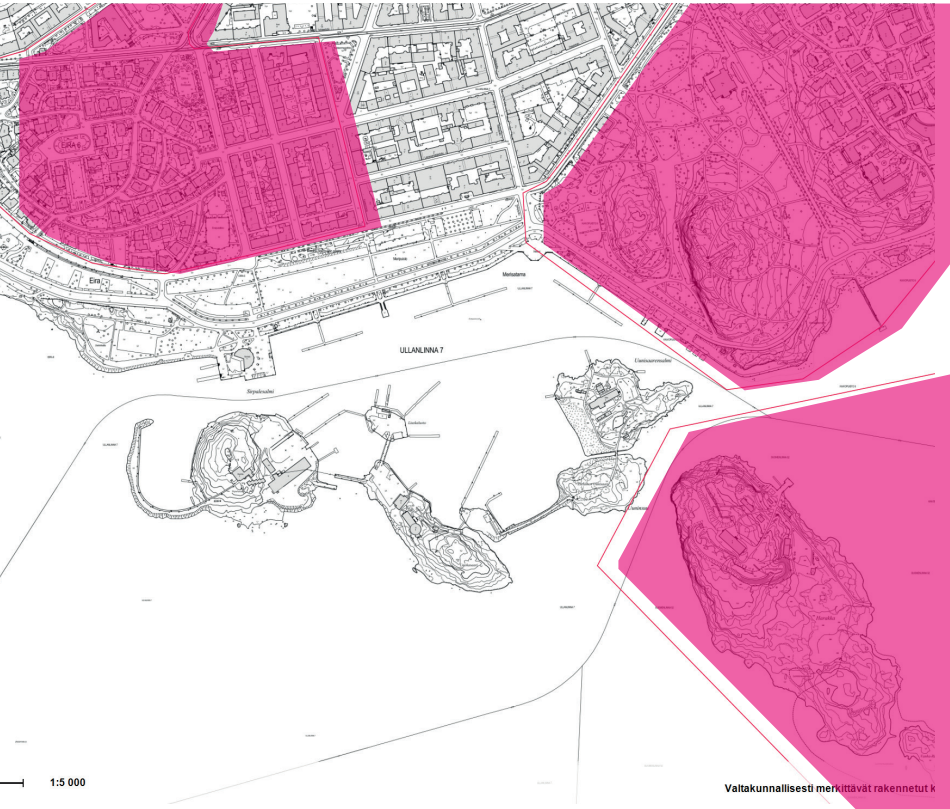
Satamasaaret kuuluvat myös maakuntainventointien kohteisiin (maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö, Uudenmaan kulttuuriympäristöselvitys 2013)

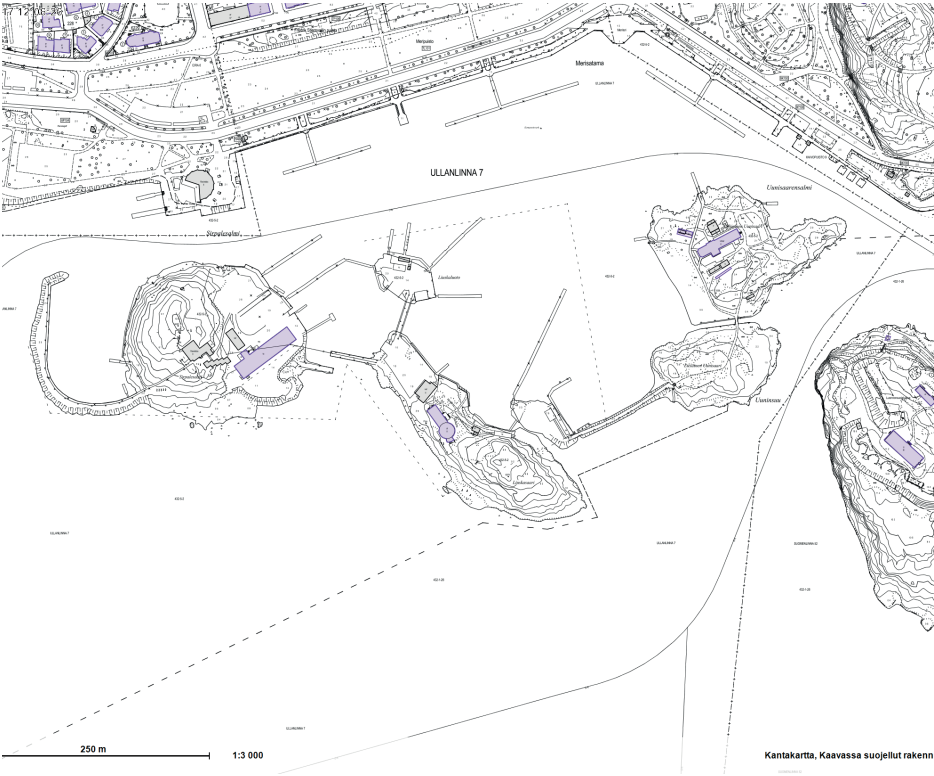
Yleiskaava 2002

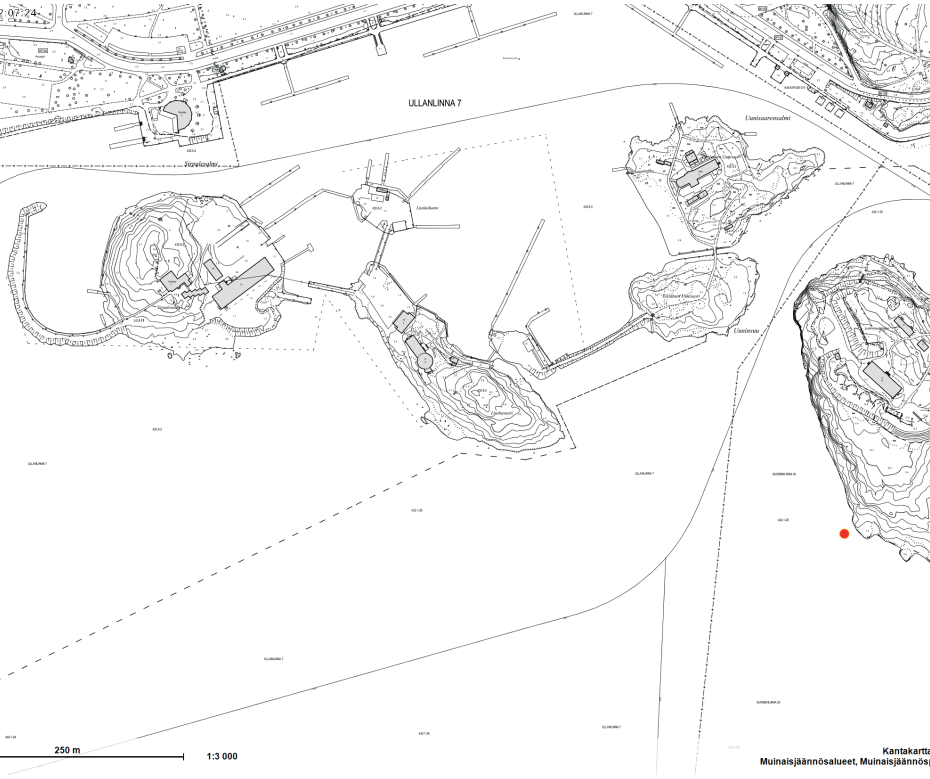
RKY 2009

Nykyisessä asemakaavassa suojellut rakennukset

Muinaismuistot

Harakan saaren länsirannalla on vedenalainen kiinteä muinaisjäännös, puinen aluksen hylky, jonka ikää ei ole määritetty.

Maailmanperintökohteet

Satamasaaret kuuluvat Suomenlinnan maailmanperintökohteen suoja-alueeseen.

Suomenlinna liitettiin UNESCO:n maailmanperintöluetteloon vuonna 1991. Kulttuuriperinnön suojelemisessa on otettava huomioon myös linnoitussaaia ympäröivä maisema. Maailmanperintökohteen kannalta olennaista on kaupungin merijulkisivujen säilyminen yhtenäisinä ja melko tasakorkeina, jotta kaupungin selkeimmät maamerkit, kirkontornit, erottuivat edelleen rakennusrintaman takana. Helsingin merellinen siluetti koetaan tärkeäksi kaupungin ominaispiirteeksi. Suomenlinnan pohjoisia merinäkyelmiä rajaavat urbaanit kaupunkifasadit. (Suomenlinnan suurmaisema, nykyinen ja tuleva maankäyttö, Helsingin kaupungin asema-kaavaosaston selvityksiä 2011:1)

muut huomioitavat asiat

Yleiskaava 2050 (kaupunginvaltuusto 26.10.2016)

Satamasaarten alue on merkitty merellisen virkistys- ja matkailun alueeksi.

Aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy mantereen virkistys- ja viheralueisiin. Merkintä sisältää lomaasumisen ja matkailun alueita.

Sekä virkistys- ja viheralueilla että merellisen virkistys- ja matkailun alueilla:
Suunnittelussa tulee turvata kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen sekä ottaa huomioon ja turvata luonnon monimuotoisuuden, ekosysteemipalvelujen, luonnonsuojelun ja ekologisen verkoston sekä metsäverkoston kannalta tärkeät alueet.

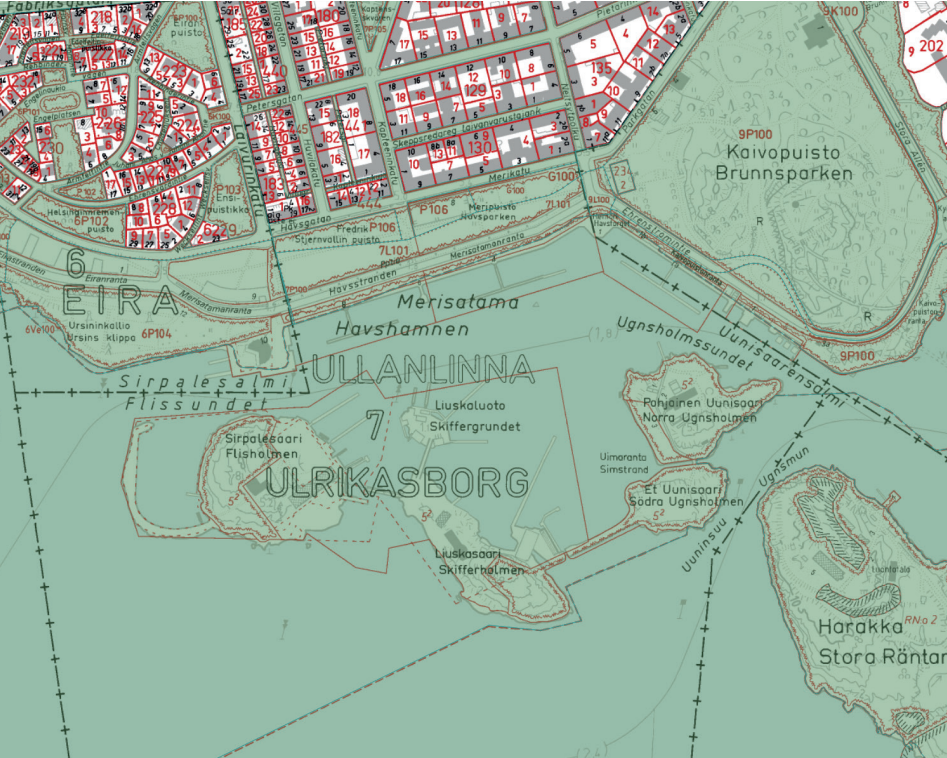
Rantaan on merkitty rantareitti.
Seudulle jatkuva, rantavyöhykettä seuraileva koko kaupungin kattava rantareitti.

Maanalaiset tilat

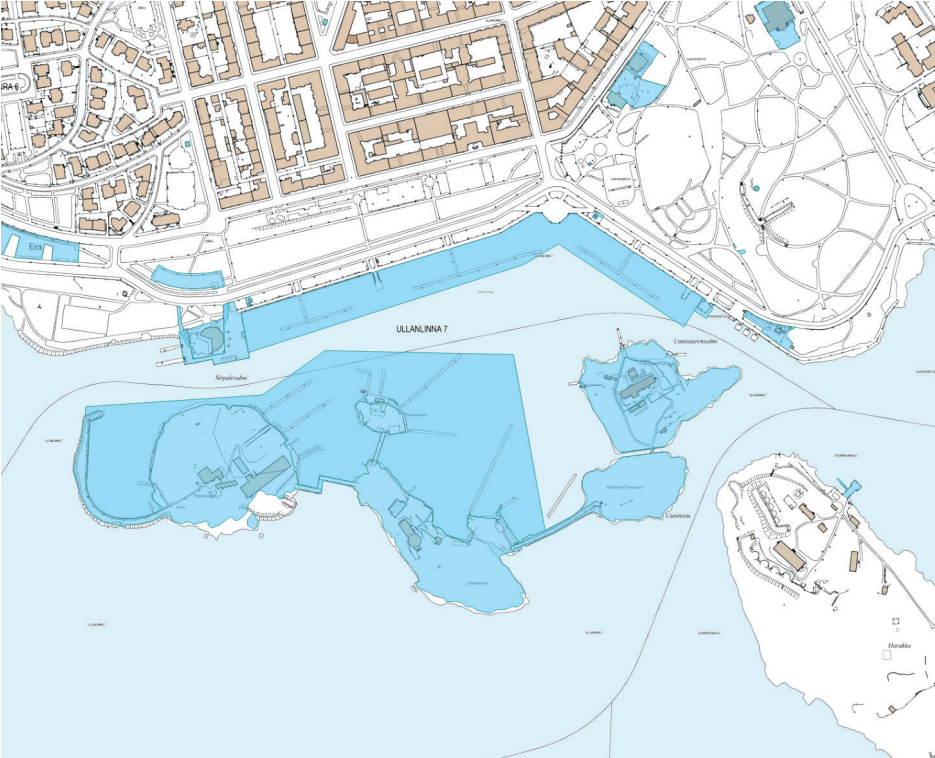
Alueella ei ole rakennettuja maanalaisia tiloja

Maanomistus

- Kaupungin omistama maa-alue
- Yksityisen omistama maa-alue

Vuokrausalueet

- Kaupungin omistama, vuokrattu maa-alue

Arvoympäristöt

Kaivopuisto ja Kaivopuiston ranta ja muuri kuuluvat Helsingin yleisten alueiden arvoympäristöihin.

valokuvia Sirpalesaari

Saari on Suomalaisen Pursiseuran käytössä, mutta avoinna myös muille kävijöille. Saarelle on vesibussiyhteys Merisatamanrannasta aina toukokuusta syyskuuhun. Saaren palveluihin kuuluu Ravintola Saari. Sirpalesaarella toimii myös vieras-satamana. Vierasveneilijöiden käytössä ovat seuran suihku-, sauna- ja WC-tilat sekä jätehuolto.
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Sirpalesaari>

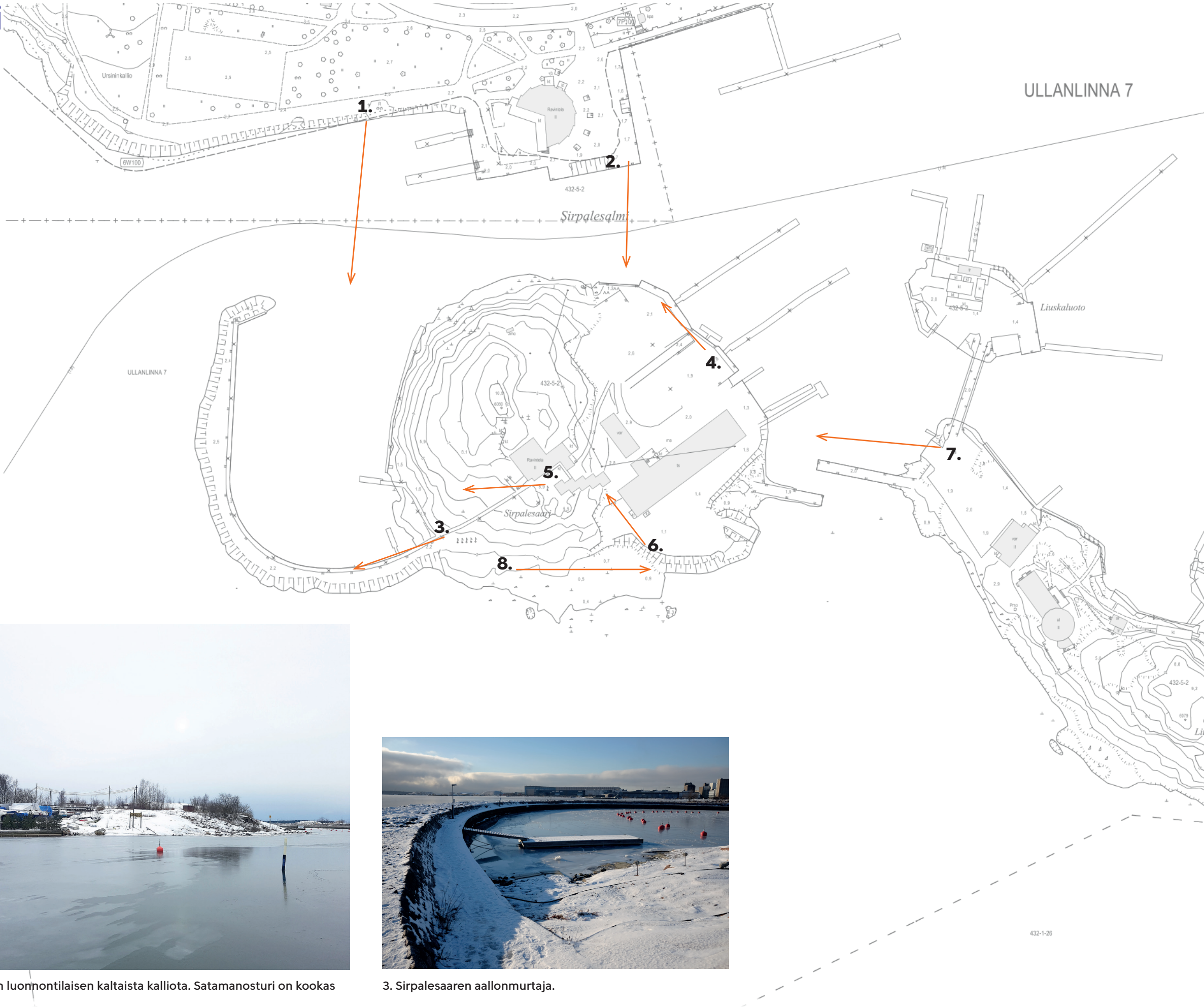
1. Sirpalesaaren aallonmurtaja. Rannalta katsottuna sen yli näkyy talvella avomeri.

2. Näkymä Sirpalesaareen Merisatamanrannasta. Saaren länsiosa on luonmontilaisen kaltaista kalliota. Satamanosturi on kookas rakenne, joka näkyy maisemassa kauas.

3. Sirpalesaaren aallonmurtaja.

4. Sirpalesaaren venesatama, taustalla Cafe Carusel.

5. Sirpalesaaren rakennuskantaa, taustalla Hernesaari.

6. Sirpalesaaren rakennuskantaa.

7. Näkymä Sirpalesaareen Liuskasaaresta.

8. Sirpalesaaren eteläranta, taustalla Liuskasaari ja HSS:n kerhorakennus.

valokuvia Liuskasaari ja Liuskaluoto

Liuskasaarella on sijainnut jo yli sadan vuoden ajan Helsingfors Segelsällskap -pursiseuran (HSS) oma, noin 300 veneen satama sekä vierassatama. HSS:n vuonna 1947 rakennetussa kerhorakennuksessa sijaitsee paviljonkimainen Royal Ravintoloiden ylläpitämä Ravintola Boat House. Liuskasaareen on veneyhteys toukokuun alusta lokakuun loppuun Merisatamanrannasta.

Liuskaluodolla sijaitsee polttoainemyymälä, jonka yhteydessä toimii terassi-ravintola Skiffer. HSS:n vierasvenesatamassa on lisäksi sauna, septitankin tyhjennyspiste ja pyykinpesu- sekä -kuivaustilat.
lähde: <https://fi.wikipedia.org/wiki/Liuskasaari>

1. Liuskaluoto Merisataman rannasta.

Merisataman edustan veneväylä on vilkkaasti liikennöity. Väylän tilantarpeet tulee ottaa huomioon.

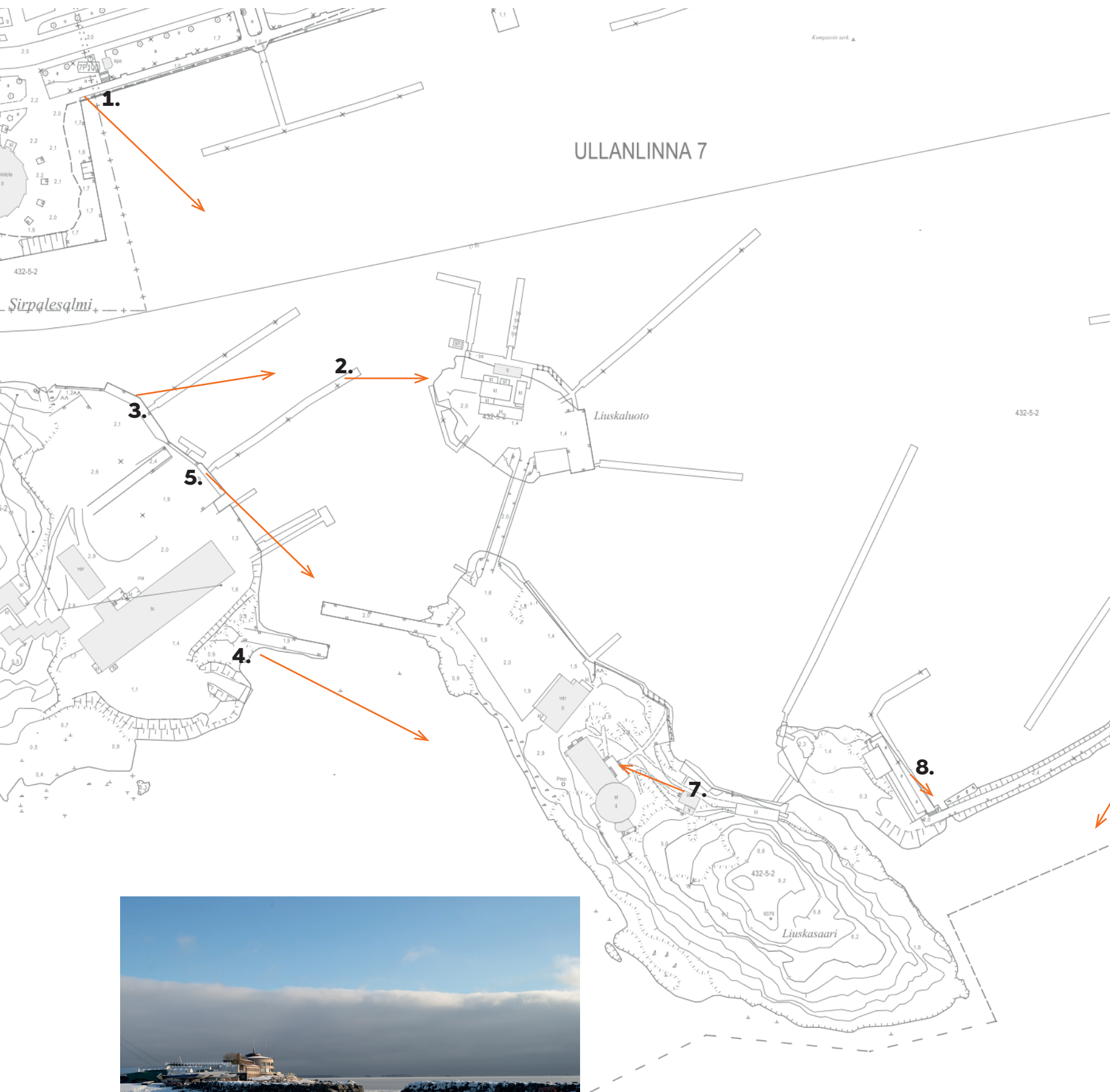
2. Liuskaluodon nykyistä rakennuskantaa.

3. Liuskaluoto Sirpalesaarelta.

4. Näkymä Liuskasaareen Sirpalesaarelta.

6. Näkymä avomerelle Uunisaaren ja Liuskasaaren väliseltä aallomurtajalta.

7. HSS:n kerhorakennus.

5. Sirpalesaaren ja Liuskasaaren väliset aallomurtajat.

8. Aallomurtajassa oleva aukko veden vaihtumista varten.

valokuvia Pohjoinen- ja Eteläinen Uunisaari

1. Pohjoisen Uunisaaren hiekkaranta. Rannalla on talvisin avanto uintia varten.

2. Pohjoisen Uunisaaren rakennuskantaa.

Uunisaari on helsinkiläisten yleisessä käytössä, hoitovastuu on Helsingin kaupungin liikuntapalvelulla. Merisataman kylpylä Oy tuottaa ravintola- ja saunapalveluita kaupungin vuokra-alueella. Uunisaareen on veneysteys Merisatamantorilta huhtikuusta marraskuuhun. Saareen pääsee mantereelta kävely-ponttoni-siltaa pitkin liikennöintikauden päätyttyä. Uunisaaresta johtaa myös aallonmurtaja Liuskasaareen, jota pitkin pääsee kävelemään. Pitkän hiekkarantansa ja korkeataasoisten palvelujensa ansiosta Uunisaari on nykyisin suosittu virkistys-saari ja piknik-kohde. Saaren pinta-ala on noin 3 ha.
lähde: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kulttuuri-ja-vapaa-aika/ulkoilu/saaristos-sa/uunisaari>

3. Kävely-ponttoni-silta mantereelta Uunisaareen talvella.

4. Puistokäytävä uimarannan läheisyydessä.

5. Uunisaarten välinen kanava.

6. Näkymä Eteläiseltä Uunisaarelta Harakkaan.

maisema-analyysi

Satamasaarten liittyminen mantereeseen puiston kallioselänten kautta pienipiirteinen saaristomaisema etualalla ja taka-alalla venesatamatoimintojen rakennuksia ja rakenteita saaristomaisema

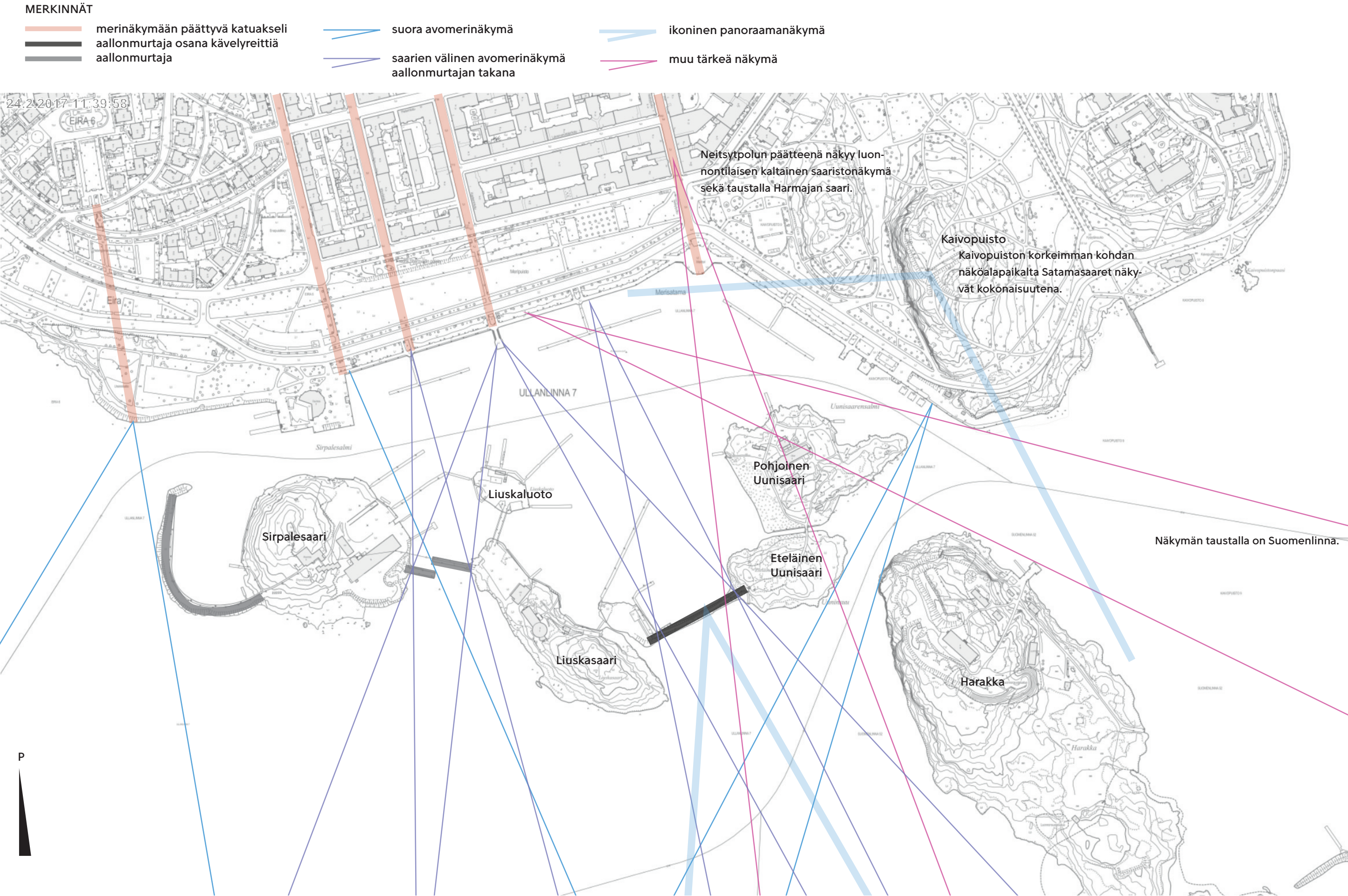

Satamasaarien luonne on edelleen saaristomainen, vaikka Liuskasaarella, Liuskaluodossa ja Sirpalesaarella on paljon venesatamaan liittyviä rakennuksia ja rakenteita ja saarien topografiaa ei ole enää havaittavissa kaikin paikoin. Saarien avomerinäkömään rajautuvat päät ovat kuitenkin luonnontilaisen kaltaisia kallioita, jonka vuoksi saaret hahmotuvat edelleen Helsingin edustalle tyypillisinä pienipiirteisinä saarina.

Pohjoisessa Uunisaarella kasvaa muita saaria enemmän puita. Saaren rakennukset sijaitsevat kasvillisuuden lomassa. Siksi Pohjoinen ja Eteläinen Uunisaari näyttävät yleisilmeeltään rannalta katsoen ja kaukomaisemassa virkistysalueelta. Vaikutelmaa vahvistaa taustalle jäävä topografialtaan muita saaria korkeampi Harakan saari.

näkymätarkaselu

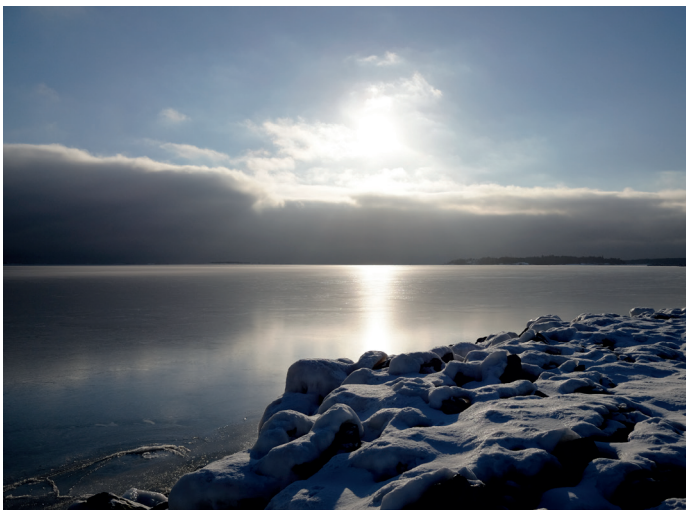

Merisataman rannan kaupunginosat Eira, Ullanlinna ja Kaivopuisto ovat erityisen arvostettuja, historiallisen rakennuskannan lisäksi muun muassa meren läheisyyden ja vehreyden ansiosta. Sirpalesaari, Liuskaluoto, Liuskasaari sekä Pohjoinen ja Eteläinen Uunisaari kuuluvat Ullanlinnan kaupunginosaan.

Merisataman rannan edustalla sijaitsevat kallioiset saaret rajaavat rantaan suojaisen poukaman, jolle ovat leimallista lukuisat laiturit ja venepaikat. Saaret ovat suosittuja virkistysalueita.

Rantaan rajautuva Kaivopuisto on yksi Helsingin tärkeimmistä kulttuurihistoriallisesti merkittävistä kaupunkipuistoista. Näkymä Kaivopuiston korkeimmalta kohdalta Satamasaarien suuntaan on yksi Helsingin ikonisista näkymistä.

Avomerinäkymä Liuskasaaren ja Eteläisen Uunisaaren väliseltä aallonmurtajalta.

Liuskaluoto näkyy Kapteeninkadun päätteenä.

Näkymä Merisataman rannassa kulkevalta rantabulevardilta. Rannassa kulkevat kävelyreitit ja puistot ovat tärkeä osa Hel-

singin viheralueverkostoa ja ulkoilureitistöä sekä osa Kanta-kaupungin niemen kiertävää rantareittiä.

Näkymä Neitsytpolulta merelle. Meri katuakselin päätteenä on Helsingin vanhan ruutukaava-alueen ominaispiirre.